

SERIA ACQUIS COMUNITAR
nr. 5

Proprietate intelectuală

acte de bază

INSTITUTUL EUROPEAN DIN ROMÂNIA
Direcția Coordonare Traduceri
octombrie 2003

Coordonator lucrare: Simona Erna Șveica

Volumul *Proprietate intelectuală* este editat de
Institutul European din România.

The volume *Intellectual Property* is published
by the European Institute of Romania.

INSTITUTUL EUROPEAN DIN ROMÂNIA
Bd. Regina Elisabeta 7-9, RO-030016, Bucuresti
Tel: (021) 3142696, 3142697, Fax: (021) 3142666
E-mail: ier@ier.ro, <http://www.ier.ro>

© 2003 Institutul European din România

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Proprietate intelectuală. – București: Institutul European
din România, 2003
ISBN 973-86224-3-3

347.77

CUPRINS

DIRECTIVA CONSILIULUI din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (91/250/CEE).....	1
DIRECTIVA CONSILIULUI 92/100/CEE din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale.....	9
DIRECTIVA CONSILIULUI 93/83/CEE din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor dispoziții referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu.....	19
DIRECTIVA CONSILIULUI 93/98/CEE din 29 octombrie 1993 privind armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe.....	30
DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 96/9/CE din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date.....	38
DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/29/CE din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională.....	51
DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/84/CE din 27 septembrie 2001 privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale.....	70

DIRECTIVA CONSILIULUI
din 14 mai 1991
privind protecția juridică a programelor pentru calculator
(91/250/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special art. 100a,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

în cooperare cu Parlamentul European²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social³,

întrucât, în prezent, programele pentru calculator nu sunt protejate fără echivoc în toate statele membre de legislația în vigoare, iar această protecție, acolo unde există, prezintă caracteristici diferite;

întrucât crearea de programe pentru calculator implică utilizarea unor resurse umane, tehnice și financiare considerabile, în timp ce există posibilitatea de a le copia la un cost mult inferior celui pe care îl presupune o concepție autonomă;

întrucât programele pentru calculator joacă un rol din ce în ce mai important în numeroase sectoare industriale, iar tehnologia informatică poate fi așadar considerată ca fiind de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea industrială a Comunității;

întrucât anumite diferențe care caracterizează protecția juridică a programelor pentru calculator conferită de legislațiile statelor membre au efecte negative directe asupra funcționării pieței comune în ceea ce privește programele pentru calculator și întrucât aceste diferențe riscă să se accentueze pe măsură ce statele membre adoptă noi dispoziții legale în acest domeniu;

întrucât neconcordanțele existente care au astfel de efecte trebuie eliminate și trebuie împiedicată apariția unor noi, în timp ce este permisă eliminarea sau împiedicarea apariției celor care nu aduc atingere în mod semnificativ funcționării pieței comune;

întrucât cadrul juridic comunitar privind protecția programelor pentru calculator poate așadar, într-o primă etapă, să se limiteze la a prescrie că statele membre trebuie să acorde protecție în temeiul dreptului de autor programelor pentru calculator ca opere literare și să stabilească beneficiarii și obiectul protecției, drepturile exclusive pe care le pot invoca persoanele protejate pentru a autoriza sau a interzice anumite acte, precum și durata protecției;

¹ JO C 91, 12.04.1989, p. 4 și

JO C 320, 20.12.1990, p. 22.

² JO C 231, 17.09.1990, p. 78 și Decizia din 17 aprilie 1991 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

³ JO C 329, 30.12.1989, p. 4.

întrucât, în sensul prezentei directive, termenul „program pentru calculator” include programe, indiferent de forma acestora, inclusiv cele care sunt încorporate în hardware; întrucât acest termen cuprinde, de asemenea, lucrările de concepție pregătitoare care au drept scop dezvoltarea unui program, cu condiția ca acestea să fie de natură să permită realizarea unui program pentru calculator într-un stadiu ulterior;

întrucât criteriile aplicate pentru a stabili dacă un program pentru calculator constituie sau nu o operă originală nu trebuie să cuprindă nici o evaluare a calității sau a valorii estetice a programului;

întrucât Comunitatea se angajează pe deplin să promoveze standardizarea internațională;

întrucât funcția unui program pentru calculator este de a comunica și a opera cu alte componente ale unui sistem informatic și cu utilizatorii; întrucât, în acest scop, o legătură logică și, dacă este cazul, fizică de interconexiune și interacțiune este necesară pentru a permite deplina funcționare a tuturor elementelor software și hardware cu alte componente software și hardware, precum și cu utilizatorii;

întrucât părțile programului care asigură interconexiunea și interactivitatea între elementele software și hardware sunt cunoscute în general ca „interfețe”;

întrucât interconexiunea și interacțiunea funcțională sunt denumite în general „interoperabilitate”; întrucât această interoperabilitate poate fi definită ca fiind capacitatea de a schimba informații și de a utiliza reciproc informațiile schimbate;

întrucât, pentru evitarea oricărei ambiguități, se impune precizarea că doar expresia unui program pentru calculator este protejată și că ideile și principiile care se află la baza diferitelor elemente ale unui program, inclusiv cele care stau la baza interfețelor sale, nu sunt protejate de dreptul de autor în temeiul prezentei directive;

întrucât, în conformitate cu acest principiu al dreptului de autor, în măsura în care la baza logicii, algoritmilor și limbajelor de programare stau idei și principii, acestea din urmă nu sunt protejate în temeiul prezentei directive;

întrucât conform legislației și jurisprudenței statelor membre, precum și convențiilor internaționale privind dreptul de autor, expresia acestor idei și principii trebuie să fie protejată prin dreptul de autor;

întrucât, în sensul prezentei directive, „închiriere” înseamnă punerea la dispoziție a unui program pentru calculator sau a unei copii a acestuia în vederea utilizării pe o perioadă limitată și în scopuri lucrative; întrucât acest termen nu include împrumuturile publice, care rămân, în consecință, în afara domeniului de aplicare a prezentei directive;

întrucât drepturile exclusive ale autorului de a împiedica reproducerea neautorizată a operei acestuia trebuie supuse unei excepții limitate în cazul unui program pentru calculator, pentru a permite reproducerea necesară din punct de vedere tehnic utilizării programului de către achizitorul său legal;

întrucât aceasta înseamnă că actele de încărcare și de rulare necesare utilizării unei copii a programului legal achiziționat, precum și corectarea erorilor acestuia, nu pot fi interzise prin contract; întrucât, în absența clauzelor contractuale specifice, inclusiv în cazul vânzării unei

copii a programului, orice alt act necesar utilizării copiei unui program poate fi întreprins, în conformitate cu scopul prevăzut, de către un achizitor legal al acestei copii;

întrucât persoana care se bucură de dreptul de a utiliza un program pentru calculator nu trebuie împiedicată de la realizarea actelor necesare pentru analizarea, studierea sau testarea funcționării programului, cu condiția ca aceste acte să nu aducă atingere drepturilor de autor asupra programului;

întrucât reproducerea, traducerea, adaptarea sau transformarea neautorizată a formei codului în care a fost furnizată copia unui program pentru calculator constituie o atingere a drepturilor exclusive ale autorului;

întrucât, în anumite circumstanțe, reproducerea codului unui program pentru calculator sau a unei traduceri a formei sale în sensul art. 4 lit. (a) și (b) se pot dovedi indispensabile pentru obținerea informației necesare interoperabilității unui program creat în mod independent de alte programe;

întrucât trebuie avut în vedere că, numai în aceste împrejurări bine precizate, realizarea unor acte de reproducere și de traducere de către o persoană sau în numele acesteia, având dreptul de utilizare a copiei programului, este legitimă și conformă bunelor practici și nu este așadar considerată necesară autorizarea titularului dreptului de autor;

întrucât unul dintre obiectivele acestei excepții este de a permite interconexiunea tuturor elementelor unui sistem informatic, inclusiv pe cele ale diferiților producători, pentru ca acestea să poată funcționa împreună;

întrucât o astfel de excepție de la drepturile exclusive ale autorului nu poate fi aplicată astfel încât să aducă atingere intereselor legitime ale titularului dreptului sau unei exploatare normale a programului;

întrucât, pentru a rămâne în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Berna privind protecția operelor literare și artistice, durata protecției trebuie să fie egală cu durata de viață a autorului plus cincizeci de ani începând cu data de 1 ianuarie a anului care urmează după decesul său sau, în cazul unei opere anonime sau publicate sub pseudonim, cincizeci de ani începând cu data de 1 ianuarie a anului care urmează celui în cursul căruia opera a fost publicată pentru prima dată;

întrucât protecția programelor pentru calculator în temeiul legislației privind dreptul de autor nu trebuie să aducă atingere, atunci când este cazul, aplicării altor forme de protecție; întrucât, cu toate acestea, orice dispoziție contractuală contrară art. 6 sau excepțiilor prevăzute în art. 5 alin. (2) și (3) trebuie să fie nulă de drept;

întrucât dispozițiile prezentei directive nu aduc atingere aplicării regulilor de concurență din art. 85 și 86 din Tratat, dacă un furnizor care deține o poziție dominantă refuză să pună la dispoziție informațiile necesare pentru interoperabilitate, așa cum este definită aceasta în prezenta directivă;

întrucât dispozițiile prezentei directive nu trebuie să aducă atingere cerințelor specifice ale dreptului comunitar, deja adoptate în materie de publicare de interfețe în sectorul telecomunicațiilor, sau deciziilor Consiliului privind standardizarea în domeniul tehnologiilor informatice și de telecomunicații;

întrucât prezenta directivă nu aduce atingere derogărilor prevăzute de legislațiile naționale, în aplicarea Convenției de la Berna, privind punctele care nu sunt reglementate în prezenta directivă,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Obiectul protecției

1. Conform dispozițiilor prezentei directive, statele membre protejează programele pentru calculator prin dreptul de autor ca opere literare în sensul Convenției de la Berna privind protecția operelor literare și artistice. În sensul prezentei directive, termenul „program pentru calculator” include materialul de concepție pregătit.
2. Protecția prevăzută prin prezenta directivă se aplică oricărei forme de expresie a unui program pentru calculator. Ideile și principiile care se află la baza unui element al oricărui program pentru calculator, inclusiv cele care se află la baza interfețelor sale, nu sunt protejate de dreptul de autor în temeiul prezentei directive.
3. Un program pentru calculator este protejat dacă este original, în acest sens el reprezentând o creație intelectuală proprie autorului. Nici un alt criteriu nu se aplică pentru a stabili dacă acesta poate beneficia de protecție.

Articolul 2

Calitatea de autor al programului

1. Autorul unui program pentru calculator este persoana fizică sau grupul de persoane fizice care au creat programul sau, dacă legislația statului membru în cauză permite acest lucru, persoana juridică desemnată de legislația respectivă ca fiind titularul dreptului. Dacă operele colective sunt recunoscute de legislația unui stat membru, persoana care, conform legislației statului membru respectiv, a creat opera este considerată a fi autorul.
2. În cazul unui program pentru calculator creat în comun de un grup de persoane fizice, drepturile exclusive sunt deținute în comun de aceste persoane.
3. Dacă un program pentru calculator este creat de un salariat în exercițiul atribuțiilor de serviciu sau după instrucțiunile angajatorului său, numai angajatorul este abilitat să-și exercite toate drepturile patrimoniale aferente programului pentru calculator astfel creat, cu excepția dispozițiilor contractuale contrare.

Articolul 3

Beneficiarii protecției

Protecția este acordată oricărei persoane fizice sau juridice, eligibilă conform dispozițiilor legislației naționale privind drepturile de autor care se aplică operelor literare.

Articolul 4

Acte restricționate

Sub rezerva art. 5 și 6, drepturile exclusive ale titularului în sensul art. 2 cuprind dreptul de a efectua sau de a autoriza:

- (a) reproducerea permanentă sau provizorie a unui program pentru calculator, în totalitate sau parțial, prin orice mijloc și sub orice formă. În măsura în care încărcarea, prezentarea, rularea, transmiterea sau stocarea programului pentru calculator necesită o astfel de reproducere a programului, aceste acte de reproducere sunt supuse autorizării de către titularul dreptului;
- (b) traducerea, adaptarea, dispunerea și orice altă transformare a programului pentru calculator și reproducerea rezultatelor acestor acte, fără a aduce atingere drepturilor persoanei care transformă programul pentru calculator;
- (c) orice formă de distribuție publică, inclusiv închirierea originalului sau a copiilor unui program pentru calculator. Prima vânzare a copiei unui program pentru calculator în cadrul Comunității de către titularul dreptului sau cu consimțământul acestuia epuizează dreptul de distribuție a acestei copii în Comunitate, cu excepția dreptului de a controla închirierile ulterioare ale programului pentru calculator sau ale unei copii a acestuia.

Articolul 5

Excepții de la actele restricționate

1. În absența unor dispoziții contractuale specifice, nu sunt supuse autorizării de către titular actele prevăzute în art. 4 lit. (a) și (b), dacă aceste acte sunt necesare pentru a permite achizitorului legal să utilizeze programul pentru calculator conform destinației sale, inclusiv pentru a corecta erorile.
2. Realizarea unei copii de rezervă de către o persoană care are dreptul de utilizare a programului pentru calculator nu poate fi împiedicată prin contract, în măsura în care aceasta este necesară pentru utilizarea respectivă.
3. Persoana care are dreptul să utilizeze o copie a unui program pentru calculator poate, fără autorizarea de către titularul dreptului, să analizeze, să studieze sau să testeze funcționarea programului în vederea identificării ideilor și principiilor care stau la baza oricărui element al programului, atunci când efectuează oricare dintre actele de încărcare, prezentare, rulare, transmitere sau stocare a programului pentru calculator pe care aceasta are dreptul să îl realizeze.

Articolul 6

Decompilare

1. Autorizarea de către titular nu este necesară atunci când reproducerea codului și traducerea formei acestui cod în sensul art. 4 lit. (a) și (b) este indispensabilă pentru obținerea informațiilor necesare interoperabilității unui program pentru calculator creat în mod independent de alte programe și sub rezerva ca următoarele condiții să fie îndeplinite:

(a) aceste acte sunt realizate de beneficiarul licenței sau de o altă persoană care are dreptul de utilizare a copiei unui program sau în numele acestora de către o persoană autorizată în acest scop;

(b) informațiile necesare pentru realizarea interoperabilității nu au fost anterior puse, în mod simplu și rapid, la dispoziția persoanelor menționate la lit. (a);

(c) aceste acte sunt limitate la părți din programul original, necesare pentru realizarea acestei interoperabilități.

2. Dispozițiile alin. (1) nu permit ca informațiile obținute în temeiul aplicării sale:

(a) să fie utilizate în alte scopuri decât realizarea interoperabilității programului pentru calculator creat în mod independent;

(b) să fie comunicate unor terți, cu excepția cazului în care acest lucru se dovedește necesar interoperabilității programului pentru calculator creat în mod independent;

(c) să fie utilizate pentru dezvoltarea, producerea sau comercializarea unui program pentru calculator a cărui expresie este în mod fundamental similară sau pentru orice alt act care încalcă dreptul de autor.

3. În conformitate cu dispozițiile Convenției de la Berna privind protecția operelor literare și artistice, prezentul articol nu poate fi interpretat astfel încât să permită aplicarea sa într-un mod care aduce atingere în mod nejustificat intereselor legitime ale titularului dreptului sau exploatării normale a programului pentru calculator.

Articolul 7

Măsuri speciale de protecție

1. Fără a aduce atingere dispozițiilor art. 4, 5 și 6, statele membre iau, conform legislației lor naționale, măsuri adecvate împotriva persoanelor care săvârșesc unul din actele menționate la lit. (a), (b) și (c) de mai jos:

(a) punerea în circulație a copiei unui program pentru calculator cu bună știință sau având motive întemeiate să știe că este ilicită;

(b) deținerea în scopuri comerciale a copiei unui program pentru calculator cu bună știință sau având motive întemeiate să știe că este ilicită;

(c) punerea în circulație sau deținerea în scopuri comerciale a oricărui mijloc având drept unic scop facilitarea eliminării neautorizate sau neutralizarea oricărui dispozitiv tehnic care poate fi instalat pentru protejarea unui program pentru calculator.

2. Orice copie ilicită a unui program pentru calculator poate fi confiscată în conformitate cu legislația statului membru respectiv.

3. Statele membre pot prevedea confiscarea oricăror mijloace menționate la alin. (1) lit. (c).

Articolul 8

Durata protecției

1. Protecția este acordată pe durata vieții autorului și cincizeci de ani după decesul acestuia sau după decesul ultimului autor supraviețuitor; dacă programul pentru calculator este o operă anonimă sau publicată sub un pseudonim sau dacă o persoană juridică este considerată de legislația națională ca autor în temeiul art. 2 alin. (1), durata protecției este de cincizeci de ani începând cu data la care programul pentru calculator este adus la cunoștința publicului în mod legal pentru prima dată. Durata protecției este calculată începând cu data de 1 ianuarie a anului care urmează după evenimentele menționate anterior.

2. Statele membre care aplică deja o durată de protecție mai lungă decât cea prevăzută în alin. (1) sunt autorizate să mențină durata lor actuală până în momentul în care durata de protecție pentru operele protejate va fi armonizată de dreptul comunitar într-un mod mai general.

Articolul 9

Menținerea altor dispoziții legale

1. Dispozițiile prezentei directive nu aduc atingere celorlalte dispoziții legale, cum ar fi mai ales cele privind brevetele, mărcile, concurența neloială, secretul comercial, protecția semiconductoarelor sau dreptul contractual. Orice dispoziție contractuală contrară art. 6 sau contrară excepțiilor prevăzute în art. 5 alin. (2) și (3) este nulă de drept.

2. Dispozițiile prezentei directive se aplică în egală măsură programelor pentru calculator create înainte de 1 ianuarie 1993, fără a aduce atingere actelor încheiate și drepturilor dobândite înainte de această dată.

Articolul 10

Dispoziții finale

1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare, în conformitate cu prezenta directivă, înainte de 1 ianuarie 1993.

Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Statele membre comunică Comisiei textul dispozițiilor de drept intern, pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 11

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 14 mai 1991.

Pentru Consiliu
Președintele
J. F. POOS

DIRECTIVA CONSILIULUI 92/100/CEE

din 19 noiembrie 1992

privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special art. 57 alin. (2), 66 și 100a,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

în cooperare cu Parlamentul European²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social³,

întrucât protecția juridică pe care legislația și practicile statelor membre le asigură operelor reglementate de dreptul de autor și celor protejate de drepturi conexe diferă în materie de închiriere și de împrumut; întrucât aceste neconcordanțe sunt de natură să împiedice schimburile comerciale și să denatureze concurența, ceea ce ar putea influența realizarea și buna funcționare a pieței interne;

întrucât aceste neconcordanțe în materie de protecție juridică riscă să se adâncească pe măsură ce statele membre adoptă dispoziții legislative noi și diferite sau pentru că jurisprudențele naționale care interpretează aceste dispoziții vor evolua în mod diferit;

întrucât trebuie să se elimine aceste neconcordanțe, conform obiectivului enunțat în art. 8a din Tratat, care presupune crearea unui spațiu fără frontiere interne, astfel încât să se instituie, conform art. 3 lit. (f) din Tratat, un regim prin care să se împiedice denaturarea concurenței pe piața comună;

întrucât închirierea și împrumutul de opere care fac obiectul dreptului de autor și de obiecte protejate prin drepturi conexe capătă o importanță crescândă, în special pentru autorii, artiștii și producătorii de fonograme și de filme; întrucât pirateria devine o amenințare din ce în ce mai gravă;

întrucât protecția corespunzătoare, prin drepturile de închiriere și de împrumut, a operelor care fac obiectul dreptului de autor și obiectelor protejate prin drepturi conexe, precum și protecția obiectelor prin dreptul de fixare, dreptul de reproducere, dreptul de distribuție, dreptul de radiodifuziune și televiziune și dreptul de comunicare publică, pot fi considerate, în consecință, ca având o importanță fundamentală pentru dezvoltarea economică și culturală a Comunității;

întrucât dreptul de autor și protecția conferită prin drepturile conexe trebuie să se adapteze realităților economice noi, cum ar fi noile forme de exploatare;

¹ JO C 53, 28.02.1991, p. 35 și

JO C 128, 20.05.1992, p. 8.

² JO C 67, 16.03.1992, p. 92 și Decizia din 28 octombrie 1992 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

³ JO C 269, 14.10.1991, p. 54.

întrucât continuitatea activității creatoare și artistice a autorilor și artiștilor interpreți sau executanți presupune ca aceștia să primească un venit corespunzător, iar investițiile necesare, în special pentru producția de fonograme și de filme, sunt extrem de ridicate și de riscante; întrucât numai o protecție juridică adecvată a titularilor de drepturi permite garantarea efectivă a posibilităților de a primi acest venit și de a amortiza aceste investiții;

întrucât aceste activități creatoare, artistice și de antreprenariat sunt desfășurate, în mare măsură, de persoane independente; întrucât exercitarea acestor activități trebuie să fie ușurată prin asigurarea unei protecții armonizate din punct de vedere juridic în Comunitate;

întrucât, în măsura în care aceste activități constituie în principal servicii, prestarea acestora trebuie să fie facilitată în egală măsură prin crearea unui cadru juridic armonizat în Comunitate;

întrucât se impune armonizarea legislațiilor statelor membre în vederea respectării convențiilor internaționale pe care sunt fondate dreptul de autor și drepturile conexe a numeroase state membre;

întrucât cadrul juridic comunitar privind drepturile de închiriere și de împrumut, precum și unele drepturi conexe, poate fi limitat la dispoziții prin care statele membre să fie obligate să prevadă drepturi de închiriere și de împrumut pentru anumite grupuri de titulari și, în plus, drepturile de fixare, reproducere, distribuție, radiodifuziune sau televiziune și comunicare publică pentru anumite grupuri de titulari în domeniul protecției drepturilor conexe;

întrucât este necesar să se definească noțiunile de închiriere și de împrumut în sensul prezentei directive;

întrucât este de dorit, pentru o mai bună înțelegere, să se excludă de la închiriere și de la împrumut, în sensul prezentei directive, unele forme de punere la dispoziție, de exemplu punerea la dispoziție de fonograme sau de filme (opere cinematografice sau audiovizuale sau secvențe animate de imagini, însoțite sau nu de sunet) în scopul reprezentării publice sau radiodifuziunii și televiziunii, punerea la dispoziție în scop de expunere sau punerea la dispoziție în scopul consultării imediate; întrucât împrumutul în sensul prezentei directive nu înglobează punerea la dispoziție între entități accesibile publicului;

întrucât, atunci când împrumutul efectuat de o entitate accesibilă publicului presupune o plată al cărei quantum nu depășește necesarul pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare a entității, nu există avantaj economic sau comercial direct sau indirect în sensul prezentei directive;

întrucât este necesar să se introducă un regim care să asigure o remunerare echitabilă, la care nu se poate renunța, autorilor și artiștilor interpreți sau executanți, care trebuie să aibă posibilitatea de a încredința gestiunea acestui drept unor societăți de gestiune colectivă care îi reprezintă;

întrucât această remunerație echitabilă poate fi achitată pe baza uneia sau mai multor plăți în orice moment, la încheierea contractului sau ulterior;

întrucât această remunerație echitabilă trebuie să țină seama de importanța contribuției autorilor și artiștilor interpreți sau executanți în cauză la fonogramă sau film;

întrucât este necesar, de asemenea, să se protejeze cel puțin drepturile autorilor în cazul împrumutului public prin prevederea unor dispoziții specifice; întrucât, totuși, orice măsuri adoptate pe baza art. 5 din prezenta directivă trebuie să respecte legislația comunitară, în special art. 7 din Tratat;

întrucât dispozițiile capitolului II din prezenta directivă nu împiedică statele membre să extindă prezumția menționată în art. 2 alin. (5) și asupra drepturilor exclusive incluse în capitolul menționat; întrucât, în plus, acestea nu împiedică statele membre să prevadă o prezumție simplă de autorizare de exploatare pentru drepturile exclusive ale artiștilor interpreți sau executanți, prevăzute prin dispozițiile menționate, în măsura în care această prezumție este compatibilă cu Convenția internațională privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune sau televiziune, denumită în continuare „Convenția de la Roma”;

întrucât statele membre pot să prevadă, pentru titularii de drepturi conexe, dispoziții mai protectoare decât cele prevăzute în art. 8 din prezenta directivă;

întrucât drepturile de închiriere și de împrumut și protecția armonizate în domeniul drepturilor conexe nu pot fi în nici un caz exercitate astfel încât să constituie restricții deghizate în comerțul între statele membre sau să fie contrare regulii de exploatare cronologică a mijloacelor media, recunoscută în hotărârea pronunțată în cauza „Société Cinéthèque contre FNCF”¹,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DREPTUL DE ÎNCHIRIERE ȘI DE ÎMPRUMUT

Articolul 1

Obiectul armonizării

1. Conform dispozițiilor din prezentul capitol, statele membre prevăd, sub rezerva art. 5, dreptul de a autoriza sau de a interzice închirierea și împrumutul operelor originale și al copiilor protejate prin dreptul de autor, precum și al altor obiecte menționate în art. 2 alin. (1).
2. În sensul prezentei directive, „închiriere” înseamnă punerea la dispoziție în vederea utilizării, pentru o perioadă limitată și pentru obținerea unui avantaj economic sau comercial direct sau indirect.
3. În sensul prezentei directive, „împrumut” înseamnă punerea la dispoziție în vederea utilizării, pentru o perioadă limitată și nu pentru obținerea unui avantaj economic sau comercial direct sau indirect, dacă acesta este efectuat în instituții accesibile publicului.
4. Drepturile menționate în alin. (1) nu sunt epuizate prin vânzare sau orice alt act de difuzare de originale și de copii de opere protejate de dreptul de autor sau de alte obiecte menționate în art. 2 alin. (1).

¹ Cauzele 60/84 și 61/84, Culegere 1985, p. 2605.

Articolul 2

Titularii și obiectul dreptului de închiriere și de împrumut

1. Dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice închirierea și împrumutul aparține:
 - autorului, în ceea ce privește originalul și copiile operei sale;
 - artistului interpret sau executant, în ceea ce privește fixările execuției sale;
 - producătorului de fonograme, în ceea ce privește fonogramele saleși
 - producătorului primei fixări, în ceea ce privește originalul și copiile filmului său. În sensul prezentei directive, „film” reprezintă o operă cinematografică sau audiovizuală sau o secvență de imagini în mișcare, însoțită sau nu de sunet.
2. În sensul prezentei directive, realizatorul principal al unei opere cinematografice sau audiovizuale este considerat ca autor sau ca unul dintre autori. Statele membre pot să prevadă ca alte persoane să fie considerate coautori.
3. Prezenta directivă nu reglementează drepturile de închiriere și de împrumut în ceea ce privește operele de arhitectură și operele de artă aplicată.
4. Drepturile prevăzute în alin. (1) pot fi transferate, cedate sau pot face obiectul unei licențe contractuale.
5. Fără a aduce atingere alin. (7), atunci când un contract privind producerea unui film este încheiat, individual sau colectiv, între artiștii interpreți sau executanți și un producător de film, se prezumă că artistul interpret sau executant parte în acest contract, sub rezerva unor clauze contractuale contrare, a cedat dreptul său de închiriere, sub rezerva art. 4.
6. Statele membre pot prevedea o prezumție similară celei prevăzute în alin. (5) în ceea ce privește autorii.
7. Statele membre pot să prevadă ca semnarea contractului încheiat între un artist interpret sau executant și un producător de film pentru realizarea unui film justifică autorizația de închiriere, în măsura în care acest contract prevede o remunerație echitabilă în sensul art. 4. Statele membre pot să prevadă în egală măsură că prezentul alineat se aplică *mutatis mutandis* drepturilor incluse în capitolul II.

Articolul 3

Închirierea programelor de calculator

Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor art. 4 lit. (c) din Directiva Consiliului 91/250/CEE din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator¹.

¹ JO L 122, 17.05.1991, p. 42.

Articolul 4

Dreptul la o remunerație echitabilă la care nu se poate renunța

1. Dacă un autor sau un artist interpret sau executant a transferat sau cedat dreptul său de închiriere în ceea ce privește o fonogramă sau originalul sau o copie a filmului unui producător de fonograme sau de filme, acesta păstrează dreptul de a obține o remunerație echitabilă din închiriere.
2. Dreptul de a obține o remunerație echitabilă din închiriere nu poate face obiectul unei renunțări din partea autorilor sau a artiștilor interpreți sau executanți.
3. Gestionarea dreptului de a obține o remunerație echitabilă poate fi încredințată unor societăți de gestiune colectivă reprezentând autori sau artiști interpreți sau executanți.
4. Statele membre pot reglementa dacă și în ce măsură gestionarea prin societăți de gestiune colectivă a dreptului de a obține o remunerație echitabilă poate fi impusă, precum și de la cine poate fi solicitată sau percepută această remunerație.

Articolul 5

Derogare de la dreptul exclusiv de împrumut public

1. Statele membre pot deroga de la dreptul exclusiv pentru împrumutul public prevăzut în art. 1, cu condiția ca autorii să obțină cel puțin o remunerație în temeiul acestui împrumut. Statele membre au libertatea de a determina această remunerație, ținând cont de obiectivele lor de promovare culturală.
2. Dacă statele membre nu aplică dreptul exclusiv de împrumut prevăzut în art. 1 cu privire la fonograme, filme și programe de calculator, acestea introduc o remunerație cel puțin pentru autori.
3. Statele membre pot exonera anumite categorii de entități de la plata remunerațiilor menționate în alin. (1) și (2).
4. Comisia elaborează, în colaborare cu statele membre, înainte de 1 iulie 1997, un raport privind împrumutul public în Comunitate. Comisia transmite acest raport Parlamentului European și Consiliului.

CAPITOLUL II

DREPTURI CONEXE

Articolul 6

Dreptul de fixare

1. Statele membre prevăd pentru artiștii interpreți sau executanți dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice fixarea execuțiilor lor.

2. Statele membre prevăd pentru organismele de radiodifuziune sau televiziune dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice fixarea emisiunilor lor, fie că sunt difuzate prin fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau prin satelit.

3. Dreptul prevăzut în alin. (2) nu este prevăzut pentru un distribuitor prin cablu, dacă acesta se limitează la retransmiterea prin cablu a emisiunilor organismelor de radiodifuziune și televiziune.

Articolul 7

Dreptul de reproducere

1. Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă:

- pentru artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor execuțiilor lor;
- pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;
- pentru producătorii primelor fixări de filme, a originalului și a copiilor filmelor lor

și

- pentru organismele de radiodifuziune și televiziune, a fixărilor emisiunilor lor, în sensul art. 6 alin. (2).

2. Dreptul de reproducere prevăzut în alin. (1) poate fi transferat, cedat sau poate constitui obiectul unei licențe contractuale.

Articolul 8

Radiodifuziunea sau televiziunea și comunicarea publică

1. Statele membre prevăd pentru artiștii interpreți sau executanți dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice radiodifuziunea sau televiziunea prin intermediul undelor radioelectrice și comunicarea publică a execuțiilor lor, cu excepția cazului în care execuția este ea însăși deja o execuție radiodifuzată/televizată sau efectuată pornind de la o fixare.

2. Statele membre prevăd un drept pentru a asigura că o remunerație echitabilă unică este plătită de utilizator, atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale, sau o reproducere a acestei fonograme, este utilizată în scopul unei radiodifuzări/televizări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. În absența unui acord între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme, statele membre pot determina condițiile repartizării remunerației între aceștia.

3. Statele membre prevăd pentru organismele de radiodifuziune și televiziune dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice radiodifuzarea sau televizarea emisiunilor lor prin intermediul undelor radioelectrice, precum și comunicarea publică a emisiunilor lor, dacă această comunicare este făcută în locuri accesibile publicului prin plata unei taxe de intrare.

Articolul 9

Dreptul de distribuție

1. Statele membre prevăd:
 - pentru artiștii interpreți sau executanți, în privința fixărilor execuțiilor lor;
 - pentru producătorii de fonograme, în privința fonogramelor lor;
 - pentru producătorii primelor fixări de filme, în privința originalului și copiilor lor;
 - pentru organismele de radiodifuziune și televiziune, în privința fixărilor emisiunilor lor, în sensul art. 6 alin. (2),

dreptul exclusiv de punere la dispoziția publicului a acestor obiecte, inclusiv a copiilor acestora, prin vânzare sau altfel, denumit în continuare „drept de distribuție”.

2. Dreptul de distribuție referitor la un obiect menționat în alin. (1) nu este epuizat în cadrul Comunității, cu excepția cazului în care prima vânzare a acestui obiect în cadrul Comunității se face de către titularul dreptului sau cu consimțământul acestuia.

3. Dreptul de distribuție nu trebuie să aducă atingere dispozițiilor specifice ale capitolului I, în special ale art. 1 alin. (4).

4. Dreptul de distribuție poate fi transferat, cedat sau poate constitui obiectul unei licențe contractuale.

Articolul 10

Limitările drepturilor

1. Statele membre au dreptul de a prevedea limitări ale drepturilor menționate în capitolul II în următoarele cazuri:

- (a) când este vorba despre o utilizare privată;
- (b) când se utilizează fragmente scurte pentru prezentarea unor evenimente curente;
- (c) când există o fixare de scurtă durată efectuată de către un organism de radiodifuziune sau televiziune prin propriile sale mijloace și pentru propriile sale emisiuni;
- (d) când există o utilizare numai în scop educativ sau de cercetare științifică.

2. Fără a aduce atingere alin. (1), orice stat membru poate să prevadă, în ceea ce privește protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme, a organismelor de radiodifuziune și televiziune și a producătorilor primelor fixări de filme, limitări de aceeași natură ca și cele prevăzute de legislația pentru protecția dreptului de autor privind operele literare și artistice. Totuși, licențele obligatorii nu pot fi prevăzute decât în măsura în care sunt compatibile cu Convenția de la Roma.

3. Alin. (1) lit. (a) se aplică fără să aducă atingere dispozițiilor legislative existente sau viitoare privind remunerarea reproducerii în scopuri private.

CAPITOLUL III

DURATA

Articolul 11

Durata protecției dreptului de autor

Fără să aducă atingere unei armonizări ulterioare, drepturile de autor prevăzute de prezenta directivă nu expiră înainte de sfârșitul termenului prevăzut de Convenția de la Berna privind protecția operelor literare și artistice.

Articolul 12

Durata protecției drepturilor conexe

Fără să aducă atingere unei armonizări ulterioare, drepturile prevăzute de prezenta directivă pentru artiștii interpreți sau executanți, producătorii de fonograme și organismele de radiodifuziune și televiziune nu expiră înainte de sfârșitul termenelor respective prevăzute de Convenția de la Roma.

Drepturile producătorilor primelor fixări de filme prevăzute de prezenta directivă nu expiră înainte de încheierea unei perioade de douăzeci de ani de la sfârșitul anului în care fixarea a fost realizată.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 13

Aplicabilitatea în timp

1. Prezenta directivă se aplică tuturor operelor protejate de dreptul de autor, execuțiilor, fonogramelor, emisiunilor și primelor fixări de filme menționate în prezenta directivă, care sunt încă protejate, la 1 iulie 1994, de legislația statelor membre în domeniul dreptului de autor sau al drepturilor conexe sau care, la data respectivă, îndeplinesc criteriile de protecție prevăzute de dispozițiile prezentei directive.

2. Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere actelor de exploatare realizate înainte de 1 iulie 1994.

3. Statele membre pot prevedea să se considere că titularii de drepturi au autorizat închirierea sau împrumutul unui obiect menționat la art. 2 alin. (1), dacă se dovedește că a fost pus la dispoziția unor terți în acest scop sau dacă a fost dobândit înainte de 1 iulie 1994. Totuși, în special dacă acest obiect este o înregistrare digitală, statele membre pot să prevadă că titularii de drepturi au dreptul de a obține o remunerație adecvată pentru închirierea sau împrumutul acestui obiect.

4. Statele membre pot să nu aplice dispozițiile art. 2 alin. (2) operelor cinematografice sau audiovizuale create înainte de 1 iulie 1994.
5. Statele membre pot determina data de la care se aplică art. 2 alin. (2), cu condiția ca aceasta să nu fie ulterioară datei de 1 iulie 1997.
6. Fără să aducă atingere alin. (3) și sub rezerva alin. (8) și (9), prezenta directivă nu afectează contractele încheiate înainte de data adoptării acesteia.
7. Statele membre pot prevedea, sub rezerva dispozițiilor alin. (8) și (9), că, atunci când titularii care dobândesc noi drepturi în temeiul dispozițiilor naționale adoptate pentru punerea în aplicare a prezentei directive au consimțit, înainte de 1 iulie 1994, la exploatare, se prezumă că aceștia și-au cedat noile drepturi exclusive.
8. Statele membre pot stabili data începând cu care există dreptul la care nu se poate renunța la o remunerație echitabilă, prevăzut în art. 4, cu condiția ca această dată să nu fie ulterioară datei de 1 iulie 1997.
9. În ceea ce privește contractele încheiate înainte de 1 iulie 1994, dreptul la care nu se poate renunța la o remunerație echitabilă, prevăzut în art. 4, nu se aplică decât atunci când autorul sau artistul interpret sau executant sau cei care îl reprezintă au înaintat o cerere în acest scop înainte de 1 ianuarie 1997. În absența unui acord între titularii de drepturi cu privire la nivelul remunerației, statele membre pot fixa nivelul remunerației echitabile.

Articolul 14

Raportul dintre dreptul de autor și drepturile conexe

În temeiul prezentei directive, protecția drepturilor conexe dreptului de autor păstrează intactă și nu aduce în nici un fel atingere protecției dreptului de autor.

Articolul 15

Dispoziții finale

1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 1 iulie 1994. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la aceasta.

Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Statele membre aduc la cunoștința Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 16

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 19 noiembrie 1992.

Pentru Consiliu
Președintele
E. LEIGH

DIRECTIVA CONSILIULUI 93/83/CEE

din 27 septembrie 1993

privind coordonarea anumitor dispoziții referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special art. 57 alin. (2) și 66,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

în cooperare cu Parlamentul European²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social³,

(1) întrucât printre obiectivele Comunității stabilite în Tratat figurează instituirea unei uniuni din ce în ce mai strânse între popoarele Europei, încurajarea unor relații mai apropiate între statele aparținând Comunității și realizarea progresului economic și social al țărilor Comunității printr-o acțiune comună vizând eliminarea barierelor care dezbină Europa;

(2) întrucât, în acest scop, Tratatul prevede stabilirea unei piețe comune și a unui spațiu fără frontiere interne; întrucât măsurile adoptate în acest scop trebuie să includă eliminarea obstacolelor din calea liberei circulații a serviciilor și instituirea unui regim care să asigure o concurență nenedaturată în cadrul pieței comune; întrucât, în acest scop, Consiliul poate adopta directive vizând coordonarea dispozițiilor legale, de reglementare și administrative ale statelor membre cu privire la inițierea și exercitarea de activități ca persoană independentă;

(3) întrucât difuzarea transfrontalieră de programe în cadrul Comunității, în special prin satelit și prin cablu, constituie unul din principalele mijloace de realizare a acestor obiective comunitare, care sunt totodată de natură politică, economică, social-culturală și juridică;

(4) întrucât Consiliul a adoptat deja Directiva 89/552/CEE din 3 octombrie 1989 privind coordonarea anumitor dispoziții legale, de reglementare și administrative ale statelor membre cu privire la desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune⁴, care prevede măsuri de încurajare a difuzării și producerii de programe de televiziune la scară europeană, precum și măsuri privind publicitatea și sponsorizarea, protecția minorilor și dreptul la replică;

(5) întrucât, cu toate acestea, realizarea acestor obiective în ceea ce privește difuzarea transfrontalieră a programelor prin satelit și retransmisia prin cablu de programe din alte state membre este, în prezent, împiedicată de anumite neconcordanțe între dispozițiile naționale referitoare la dreptul de autor și de o anumită incertitudine juridică; întrucât aceasta înseamnă

¹ JO C 255, 01.10.1991, p. 3 și

JO C 25, 28.01.1993, p. 43.

² JO C 305, 23.11.1992, p. 129 și

JO C 255, 20.09.1993.

³ JO C 98, 21.04.1992, p. 44.

⁴ JO L 298, 17.10.1989, p. 23.

că titularii de drepturi sunt expuși riscului de a-și vedea exploatate operele fără încasarea unei remunerații sau de a li se bloca exploatarea, în diverse state membre, de către titularii individuali de drepturi exclusive; întrucât această incertitudine juridică, în special, constituie un obstacol direct în calea liberei circulații a programelor în cadrul Comunității;

(6) întrucât, în scopul protejării drepturilor de autor, se face în prezent distincția între comunicarea publică prin satelit direct și comunicarea publică prin satelit de telecomunicații; întrucât, deoarece recepția individuală este posibilă și accesibilă în prezent cu ambele tipuri de satelit, orice diferențe de tratament juridic nu mai sunt justificate;

(7) întrucât libera difuzare a programelor este împiedicată în plus de incertitudinea juridică actuală referitoare la a ști dacă difuzarea printr-un satelit ale cărui semnale pot fi primite direct afectează drepturile numai în țara de emisie sau în toate țările de recepție în ansamblu; întrucât, deoarece sateliții de telecomunicație și sateliții de transmisie directă sunt tratați în același mod în ceea ce privește dreptul de autor, această incertitudine juridică afectează în prezent aproape toate programele transmise prin satelit în cadrul Comunității;

(8) întrucât, în plus, certitudinea juridică, care este o condiție prealabilă pentru libera circulație a emisiunilor de radiodifuziune și televiziune în cadrul Comunității, lipsește atunci când programele transmise în mai multe țări sunt introduse și retransmise prin rețelele de cablu;

(9) întrucât dezvoltarea dobândirii de drepturi pe bază contractuală prin autorizare contribuie deja în mod activ la crearea spațiului audiovizual european preconizat; întrucât continuarea acestor acorduri contractuale trebuie să fie asigurată și trebuie promovată aplicarea acestora în bune condiții, acolo unde este posibil;

(10) întrucât, în prezent, în special operatorii de cablu nu pot fi siguri că au dobândit cu adevărat toate drepturile legate de programele care fac obiectul unor astfel de acorduri;

(11) întrucât, în cele din urmă, părțile din diferite state membre nu sunt toate supuse în același mod obligației de a nu refuza, fără motive întemeiate, să negocieze dobândirea drepturilor necesare pentru distribuirea prin cablu sau de a permite eșuarea acestor negocieri;

(12) întrucât cadrul juridic pentru crearea unui spațiu audiovizual unic, definit în Directiva 89/552/CEE, trebuie așadar completat în ceea ce privește dreptul de autor;

(13) întrucât, așadar, trebuie să se pună capăt diferențelor de tratament care există în statele membre în cazul difuzării de programe prin satelit de telecomunicații, astfel încât problema esențială, în ansamblul Comunității, va fi dacă operele și alte elemente protejate sunt comunicate publicului sau nu; întrucât, în felul acesta, se va asigura un tratament egal furnizorilor de programe transfrontaliere, indiferent dacă aceștia utilizează un satelit de transmisie directă sau un satelit de telecomunicații;

(14) întrucât incertitudinea juridică referitoare la drepturile de dobândit, care împiedică transmisia transfrontalieră a programelor prin satelit, trebuie depășită prin definirea noțiunii de comunicare publică prin satelit la nivel comunitar; întrucât această definiție ar trebui să precizeze în același timp unde are loc actul de comunicare; întrucât această definiție este necesară pentru a evita aplicarea cumulativă a mai multor legislații naționale unui singur act de difuzare; întrucât comunicarea publică prin satelit are loc numai atunci când și numai în statele membre în care semnalele purtătoare de program sunt introduse, sub controlul și sub responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune, într-un lanț neîntrerupt de

comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ; întrucât procedurile tehnice normale aplicate semnalelor purtătoare de programe nu pot fi considerate ca întreruperi ale lanțului de transmisie;

(15) întrucât dobândirea pe bază contractuală de drepturi exclusive de difuzare trebuie să fie conformă cu legislația privind drepturile de autor și drepturile conexe în vigoare în statul membru în care are loc comunicarea publică prin satelit;

(16) întrucât principiul libertății contractuale pe care se bazează prezenta directivă va permite limitarea în continuare a exploatării acestor drepturi, în special în ceea ce privește anumite mijloace tehnice de transmisie sau anumite versiuni lingvistice;

(17) întrucât, în momentul determinării remunerației corespunzătoare drepturilor dobândite, părțile trebuie să țină seama de toate aspectele transmisiei, cum ar fi audiența efectivă, audiența potențială și versiunea lingvistică;

(18) întrucât aplicarea principiului țării de origine conținut în prezenta directivă ar putea pune o problemă în ceea ce privește contractele în vigoare; întrucât prezenta directivă ar trebui să prevadă o perioadă de cinci ani pentru adaptarea, dacă este necesar, a contractelor în vigoare în temeiul prezentei directive; întrucât principiul menționat nu ar trebui așadar să se aplice contractelor în vigoare care expiră înainte de 1 ianuarie 2000; întrucât, dacă părțile mai păstrează, până la această dată, un interes în contract, acestea trebuie să aibă posibilitatea de a renegocia condițiile contractului;

(19) întrucât contractele internaționale de coproducție existente trebuie să fie interpretate în temeiul obiectivului economic și domeniului de aplicare avute în vedere de către părți în momentul semnării; întrucât, în trecut, contractele internaționale de coproducție nu au prevăzut adesea în mod expres și specific comunicarea publică prin satelit, în sensul prezentei directive, ca formă specială de exploatare; întrucât concepția care stă la baza multor contracte internaționale de coproducție existente este ca drepturile asupra coproducției să fie exercitate separat și independent de fiecare coproducător, prin repartizarea între ei a drepturilor de exploatare pe baze teritoriale; întrucât, ca regulă generală, în cazul în care o comunicare publică prin satelit autorizată de un coproducător ar afecta valoarea drepturilor de exploatare ale unui alt coproducător, interpretarea unui astfel de contract existent ar sugera, în mod normal, că acest din urmă coproducător ar trebui să consimtă la autorizarea de către primul coproducător a comunicării publice prin satelit; întrucât exclusivitatea lingvistică a celui din urmă coproducător va fi afectată atunci când versiunea sau versiunile lingvistice ale comunicării publice prin satelit, inclusiv dublajul sau subtitrarea, coincid cu limba sau limbile înțelese în mare parte pe teritoriul atribuit prin contract acestui din urmă coproducător; întrucât noțiunea de exclusivitate ar trebui să fie înțeleasă într-un sens mai larg atunci când comunicarea publică prin satelit se referă la o operă constând numai în imagini fără dialog sau subtitrări; întrucât este necesară o regulă clară pentru cazurile în care contractul internațional de coproducție nu reglementează în mod expres partajarea drepturilor în cazul specific al comunicării publice prin satelit în sensul prezentei directive;

(20) întrucât comunicările publice prin satelit din țări terțe vor fi considerate, în anumite condiții, ca fiind produse în cadrul unui stat membru din cadrul Comunității;

(21) întrucât este necesar să se asigure că protecția autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune este acordată în toate statele membre și că aceasta nu este supusă unui regim legal de licențe; întrucât acesta

este singurul mijloc de a evita ca eventualele neconcordanțe ale nivelului de protecție în interiorul pieței comune să nu determine denaturarea concurenței;

(22) întrucât apariția unor noi tehnologii poate să aibă un impact atât calitativ, cât și cantitativ asupra exploatării operelor și altor prestații;

(23) întrucât, în temeiul acestei evoluții, nivelul de protecție acordat prin prezenta directivă tuturor titularilor de drepturi în domeniile reglementate de aceasta din urmă ar trebui să facă obiectul unei examinări continue;

(24) întrucât armonizarea legislației preconizate în prezenta directivă implică armonizarea dispozițiilor care garantează un nivel ridicat de protecție autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor de fonograme și organismelor de radiodifuziune și televiziune; întrucât această armonizare nu ar trebui să permită organismelor de radiodifuziune și televiziune să profite de diferențele existente între nivelurile de protecție prin deplasarea activităților în detrimentul producțiilor audiovizuale;

(25) întrucât protecția acordată pentru drepturi conexe dreptului de autor trebuie să fie aliniată cu cea prevăzută în Directiva Consiliului 92/100/CEE din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale ¹, în scopul comunicării publice prin satelit; întrucât, în special, această soluție va permite să se garanteze că artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme primesc o remunerație adecvată pentru comunicarea publică prin satelit a prestațiilor sau fonogramelor lor;

(26) întrucât dispozițiile art. 4 nu împiedică statele membre să extindă prezumția enunțată în art. 2 alin. (5) din Directiva 92/100/CEE la drepturile exclusive prevăzute în art. 4; întrucât, mai mult, dispozițiile art. 4 nu împiedică statele membre să prevadă o prezumție simplă de autorizare de exploatare în temeiul drepturilor exclusive ale artiștilor interpreți sau executanți prevăzuți în articolul menționat anterior, în măsura în care această prezumție este compatibilă cu Convenția internațională privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organismelor de radiodifuziune și televiziune;

(27) întrucât retransmisia prin cablu a programelor din alte state membre constituie un act care cade sub incidența dreptului de autor și, după caz, a drepturilor conexe dreptului de autor; întrucât operatorul de cablu trebuie așadar să obțină, pentru fiecare parte a unui program retransmis, autorizația tuturor titularilor de drepturi; întrucât, în conformitate cu prezenta directivă, aceste autorizații trebuie acordate pe bază de contract, dacă nu a fost prevăzută o excepție temporară în cazul regimurilor legale de licențe existente;

(28) întrucât, pentru a evita ca intervenția terților titulari de drepturi asupra unor elemente de programe să împiedice buna desfășurare a aranjamentelor contractuale, se impune să se prevadă, prin obligația de a recurge la o societate de gestiune colectivă, o exercitare colectivă exclusivă a dreptului de autorizare, în măsura în care caracteristicile retransmisiei prin cablu o cer; întrucât dreptul de autorizare ca atare rămâne intact și numai exercitarea acestuia este reglementată într-o anumită măsură, ceea ce implică faptul că cesiunea dreptului de a autoriza o retransmisie prin cablu rămâne posibilă; întrucât prezenta directivă nu aduce atingere exercitării dreptului moral;

¹ JO L 346, 27.11.1992, p. 61.

(29) întrucât excepția prevăzută în art. 10 nu limitează opțiunea titularilor de drepturi de a ceda drepturile lor unei societăți de gestiune colectivă și de a avea astfel o participare directă la remunerația plătită de operatorul de cablu pentru retransmisia prin cablu;

(30) întrucât aranjamentele contractuale privind autorizarea retransmisiei prin cablu trebuie să fie încurajate prin măsuri suplimentare; întrucât o parte care încearcă să încheie un contract general ar trebui, în ceea ce o privește, să fie obligată să facă propuneri colective în vederea unui acord; întrucât, în plus, orice parte interesată are dreptul, în orice moment, de a recurge la un organism de mediere imparțial, însărcinat să asiste la negocieri și care poate înainta propuneri; întrucât orice propunere sau opoziție în această privință ar trebui notificată părților în cauză conform regulilor aplicabile în ceea ce privește notificarea actelor juridice, în special cele care figurează în convenții internaționale în vigoare; întrucât, în sfârșit, este necesar să se asigure ca negocierile să nu fie blocate sau participarea anumitor titulari de drepturi să nu fie împiedicată fără o justificare temeinică; întrucât nici una dintre aceste măsuri destinate să promoveze dobândirea de drepturi nu repune în discuție caracterul contractual al dobândirii drepturilor de retransmisie prin cablu;

(31) întrucât, pentru o perioadă de tranziție, statelor membre trebuie să li se permită să recurgă în continuare la organismele existente având competență pe teritoriul lor în cazurile în care dreptul de retransmisie publică prin cablu a unui program ar fi fost refuzat în mod arbitrar sau propus în condiții abuzive de un organism de radiodifuziune sau televiziune; întrucât se impune ca dreptul părților în cauză, care urmează să fie audiate de către organism, să fie garantat și ca existența acestui organism să nu împiedice accesul normal al părților în cauză în instanțe;

(32) întrucât, cu toate acestea, nu este necesară adoptarea unor reglementări comunitare pentru a rezolva toate aceste cazuri, ale căror efecte, cu câteva excepții neglijabile din punct de vedere comercial, nu se fac simțite decât în cadrul frontierelor unui singur stat membru;

(33) întrucât se impune stabilirea unor reguli minime necesare pentru punerea în aplicare și garantarea unei difuzări internaționale libere și neîntrerupte a programelor prin satelit, precum și a unei retransmisii prin cablu simultane și nealterate a programelor de radiodifuziune și televiziune provenind din alte state membre, pe bază esențialmente contractuală;

(34) întrucât prezenta directivă nu trebuie să aducă atingere unei armonizări ulterioare în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe, precum și în cel al gestiunii colective a unor astfel de drepturi; întrucât posibilitatea pe care o au statele membre de a reglementa activitățile societăților de gestiune colectivă nu aduce atingere libertății de negociere contractuală a drepturilor prevăzute în prezenta directivă, fiind stabilit că această negociere are loc în cadrul normelor naționale generale sau specifice privind dreptul concurenței sau prevenirea abuzurilor din partea monopolurilor;

(35) întrucât revine așadar statelor membre să completeze dispozițiile generale necesare realizării obiectivelor prezentei directive prin adoptarea de dispoziții legale, de reglementare și administrative în cadrul dreptului lor intern, cu condiția ca acestea să nu contravină obiectivelor prezentei directive și să fie compatibile cu dreptul comunitar;

(36) întrucât prezenta directivă nu aduce atingere aplicării regulilor de concurență în sensul art. 85 și 86 din Tratat,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DEFINIȚII

Articolul 1

Definiții

1. În sensul prezentei directive, „satelit” înseamnă orice satelit care operează în benzi de frecvență care, conform legislației privind telecomunicațiile, sunt rezervate difuzării de semnale pentru a fi recepționate de către public sau comunicării individuale private. În acest ultim caz, este totuși necesar ca recepționarea individuală a semnalelor să poată fi făcută în condiții comparabile cu cele din primul caz.

2. (a) În sensul prezentei directive, „comunicare publică prin satelit” înseamnă actul de introducere, sub controlul și responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune, a semnalelor purtătoare de programe destinate recepționării de către public într-un lanț neîntrerupt de comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ.

(b) Actul de comunicare publică prin satelit are loc numai în statul membru în care, sub controlul și responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune, semnalele purtătoare de programe sunt introduse într-un lanț neîntrerupt de comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ.

(c) Când semnalele purtătoare de programe sunt difuzate într-o formă codificată, există comunicare publică prin satelit, cu condiția ca dispozitivul de decodare a emisiunii să fie pus la dispoziția publicului de către organismul de radiodifuziune sau televiziune sau cu consimțământul acestuia.

(d) În cazul în care comunicarea publică prin satelit are loc într-o țară terță, care nu asigură nivelul de protecție prevăzut în capitolul II:

(i) dacă semnalele purtătoare de programe sunt transmise satelitului plecând de la o stație de legătură ascendentă situată într-un stat membru, comunicarea publică este considerată a fi avut loc în acest stat membru, iar drepturile prevăzute în capitolul II pot fi exercitate împotriva persoanei care exploatează această stație; sau

(ii) dacă nu se apelează la o stație de legătură ascendentă, ci comunicarea publică este delegată de către un organism de radiodifuziune sau televiziune situat într-un stat membru, această comunicare se consideră a fi avut loc în statul membru în care organismul de radiodifuziune sau televiziune își are sediul principal în cadrul Comunității, iar drepturile prevăzute în capitolul II pot fi exercitate împotriva organismului de radiodifuziune sau televiziune.

3. În sensul prezentei directive, „retransmisie prin cablu” înseamnă retransmiterea simultană, nealterată și integrală, prin cablu sau printr-un sistem de difuzare prin unde ultracurte pentru recepționarea de către public a unei transmisii inițiale pornind din alt stat membru, cu sau fără fir, în special prin satelit, de emisiuni de televiziune sau de radio destinate captării de către public.

4. În sensul prezentei directive, „societate de gestiune colectivă” înseamnă orice organism al cărui singur scop sau unul din scopurile principale îl constituie gestionarea sau administrarea dreptului de autor sau a drepturilor conexe.

5. În sensul prezentei directive, realizatorul principal al unei opere cinematografice sau audiovizuale este considerat autor sau unul din autori. Statele membre pot prevedea ca și alte persoane să fie considerate coautori.

CAPITOLUL II

DIFUZAREA DE PROGRAME PRIN SATELIT

Articolul 2

Dreptul de difuzare

Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza comunicarea publică prin satelit a operelor protejate prin dreptul de autor, sub rezerva dispozițiilor din prezentul capitol.

Articolul 3

Dobândirea drepturilor de difuzare

1. Statele membre asigură ca autorizarea menționată în art. 2 să nu poată fi obținută decât prin contract.

2. Un stat membru poate prevedea ca un contract colectiv încheiat între o societate de gestiune colectivă și un organism de radiodifuziune sau televiziune pentru o anumită categorie de opere să poată fi extins la titularii de drepturi din aceeași categorie care nu sunt reprezentați de societatea de gestiune colectivă, cu condiția ca:

- comunicarea publică prin satelit să aibă loc în același timp cu difuzarea pe cale terestră de către același difuzor, și

- titularul nereprezentat al drepturilor să aibă, în orice moment, posibilitatea de excludere a extinderii contractului colectiv la operele sale și de exercitare a drepturilor sale, fie individual, fie colectiv.

3. Alin. (2) nu se aplică operelor cinematografice, inclusiv operelor create printr-un procedeu analog cinematografiei.

4. Dacă legislația unui stat membru prevede extinderea unui contract colectiv, conform dispozițiilor alin. (2), statul membru respectiv informează Comisia cu privire la organismele de radiodifuziune și televiziune care au dreptul să se prevaleze de această legislație. Comisia publică această informație în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* (seria C).

Articolul 4

Drepturile artiștilor interpreți sau executanți, ale producătorilor de fonograme și ale organismelor de radiodifuziune și televiziune

1. În scopul comunicării publice prin satelit, drepturile artiștilor interpreți sau executanți, ale producătorilor de fonograme și ale organismelor de radiodifuziune și televiziune sunt protejate conform dispozițiilor art. 6, 7, 8 și 10 din Directiva 92/100/CEE.
2. În sensul alin. (1), expresia „radiodifuziune prin intermediul undelor radioelectrice”, care figurează în Directiva 92/100/CEE, include și comunicarea publică prin satelit.
3. În ceea ce privește exercitarea drepturilor menționate la alin. (1), se aplică art. 2 alin. (7) și 12 din Directiva 92/100/CEE.

Articolul 5

Raportul dintre dreptul de autor și drepturile conexe

Protecția drepturilor conexe dreptului de autor în sensul prezentei directive nu aduce atingere și nici nu modifică în nici un fel protecția conferită prin dreptul de autor.

Articolul 6

Protecția minimă

1. Statele membre pot prevedea pentru titularii drepturilor conexe dreptului de autor măsuri de protecție mai extinse decât cele prevăzute în art. 8 din Directiva 92/100/CEE.
2. Pentru aplicarea alin. (1), statele membre se conformează definițiilor conținute în art. 1 alin. (1) și (2).

Articolul 7

Dispoziții tranzitorii

1. În ceea ce privește aplicarea în timp a drepturilor menționate în art. 4 alin. (1) din prezenta directivă, se aplică art. 13 alin. (1), (2), (6), și (7) din Directiva 92/100/CEE. Art. 13 alin. (4) și (5) din directiva menționată se aplică *mutatis mutandis*.
2. Contractele privind exploatarea operelor și a altor elemente protejate în vigoare la data menționată în art. 14 alin. (1) intră sub incidența dispozițiilor art. 1 alin. (2) și a art. 2 și 3, începând cu 1 ianuarie 2000, dacă încetează după această dată.
3. Dacă un contract internațional de coproducție, încheiat înainte de data menționată în art. 14 alin. (1), între un coproducător dintr-un stat membru și unul sau mai mulți coproducători din alte state membre sau din țări terțe prevede în mod expres regimul repartiției între coproducători a drepturilor de exploatare pe zone geografice pentru toate mijloacele de comunicare publică, fără a se face distincție între regimul aplicabil comunicării publice prin satelit și dispozițiile aplicabile celorlalte mijloace de comunicare și în cazul în care comunicarea publică prin satelit a coproducției ar aduce atingere exclusivității, în special

lingvistice, a unuia dintre coproducători sau a unuia dintre cesionarii săi pe un teritoriu determinat, autorizarea de către unul dintre coproducători sau de către cesionarii săi a comunicării publice prin satelit necesită consimțământul prealabil al beneficiarului exclusivității, indiferent dacă acesta este coproducător sau cesionar.

CAPITOLUL III

RETRANSMISIA PRIN CABLU

Articolul 8

Dreptul de retransmisie prin cablu

1. Statele membre se asigură că, în cazul retransmiterii prin cablu a unor emisiuni din alte state membre pe teritoriul lor, se respectă dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile, iar retransmisia are loc pe baza acordurilor contractuale individuale sau colective încheiate între titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe și operatorii de cablu.

2. Sub rezerva alin. (1), statele membre pot menține până la 31 decembrie 1997 licențele legale care există deja sau care sunt prevăzute în mod expres la data de 31 iulie 1991 în legislația națională.

Articolul 9

Exercitarea dreptului de retransmisie prin cablu

1. Statele membre se asigură că dreptul titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe de a acorda sau refuza autorizarea unui operator de cablu pentru retransmisia prin cablu a unei emisiuni nu poate fi exercitat decât de către o societate de gestiune colectivă.

2. Dacă titularul nu a încredințat gestionarea drepturilor sale unei societăți de gestiune colectivă, societatea de gestiune colectivă care gestionează drepturi din aceeași categorie poate fi considerată mandată cu gestionarea drepturilor sale. Dacă există mai multe societăți de gestiune colectivă care gestionează drepturi din această categorie, titularul poate să desemneze el însuși societatea de gestiune colectivă care va fi considerată mandată să îi gestioneze drepturile. Titularul menționat în prezentul alineat are aceleași drepturi și obligații, în cadrul contractului încheiat între operatorul de cablu și societatea de gestiune colectivă considerată mandată să îi gestioneze drepturile, ca și titularii care au mandatat această societate de gestiune colectivă să le apere drepturile și își poate revendica drepturile într-un interval de timp care se fixează de către statul membru în cauză, a cărui durată nu este mai mică de 3 ani începând cu data retransmiterii prin cablu a operei sale sau a altui element protejat.

3. Un stat membru poate să prevadă că, în cazul în care titularul autorizează transmisia inițială pe teritoriul său a unei opere sau a altui element protejat, se consideră că acesta a acceptat să nu își exercite drepturile pentru retransmisia prin cablu pe o bază individuală, ci să le exercite conform dispozițiilor din prezenta directivă.

Articolul 10

Exercitarea dreptului de retransmisie prin cablu de către organismele de radiodifuziune și televiziune

Statele membre se asigură că art. 9 nu se aplică drepturilor exercitate de un organism de radiodifuziune sau televiziune asupra propriilor transmisiuni, indiferent dacă drepturile în cauză îi aparțin sau i-au fost transferate de către alți titulari de drept de autor și/sau de drepturi conexe.

Articolul 11

Mediatorii

1. Dacă nu este posibilă încheierea unui contract pentru acordarea unei autorizații de retransmisie prin cablu a unei emisiuni radiodifuzate sau televizate, statele membre trebuie să asigure că toate părțile în cauză pot face apel la unul sau mai mulți mediatori.
2. Sarcina mediatorilor este de a acorda asistență pentru negocieri. De asemenea, aceștia pot înainta propuneri părților în cauză.
3. Se presupune că toate părțile acceptă propunerea menționată în alin. (2), dacă nici una dintre părți nu își exprimă opoziția în termen de 3 luni. Notificarea propunerii și a oricărei opoziții la aceasta este înaintată părților în cauză în conformitate cu regulile aplicabile cu privire la notificarea actelor juridice.
4. Mediatorii sunt aleși astfel încât independența și imparțialitatea lor să nu poată fi puse în discuție.

Articolul 12

Prevenirea abuzurilor de poziție în negocieri

1. Statele membre asigură, prin dispoziții de drept civil sau administrativ, după caz, că părțile angajează și desfășoară cu bună credință negocierile privind autorizarea de retransmisie prin cablu și nu împiedică sau obstrucționează desfășurarea lor fără o justificare temeinică.
2. Un stat membru care, la data menționată în art. 14 alin. (1), are pe teritoriul său un organism cu competențe în cazurile în care dreptul de retransmisie publică prin cablu în acest stat ar fi fost în mod arbitrar refuzat sau propus în condiții abuzive de către un organism de radiodifuziune sau televiziune, poate să mențină acest organism.
3. Alin. (2) se aplică pe o perioadă de tranziție de 8 ani începând cu data menționată la art. 14 alin. (1).

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 13

Gestionarea colectivă a drepturilor

Prezenta directivă nu aduce atingere reglementării de către statele membre a activității societăților de gestiune colectivă.

Articolul 14

Dispoziții finale

1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 1 ianuarie 1995. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la aceasta.

Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Statele membre aduc la cunoștința Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

3. Până la 1 ianuarie 2000 cel târziu, Comisia înaintează Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind aplicarea prezentei directive și, dacă este necesar, face noi propuneri de adaptare a prezentei directive la progresele din sectorul radiodifuziunii și teledifuziunii.

Articolul 15

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 27 septembrie 1993.

Pentru Consiliu
Președintele
R. URBAIN

DIRECTIVA CONSILIULUI 93/98/CEE

din 29 octombrie 1993

privind armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special art. 57 alin. (2), 66 și 100a,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

în cooperare cu Parlamentul European²,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social³,

(1) întrucât Convenția de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice și Convenția internațională privind protecția artiștilor interpreți sau executanți, a producătorilor de fonograme și a organizațiilor de radiodifuziune și televiziune (Convenția de la Roma) nu prevăd decât durate minime de protecție a drepturilor la care se referă, lăsând astfel statelor părți posibilitatea de a acorda durate mai lungi; întrucât anumite state membre au făcut uz de această posibilitate; întrucât, în plus, unele state membre nu au devenit încă părți la Convenția de la Roma;

(2) întrucât există așadar neconcordanțe între legislațiile naționale care reglementează duratele de protecție ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe, neconcordanțe care pot să împiedice libera circulație a mărfurilor și libera prestare a serviciilor și să denatureze condițiile de concurență pe piața comună; întrucât se impune, în consecință, pentru a asigura buna funcționare a pieței interne, armonizarea legislațiilor statelor membre astfel încât duratele de protecție să fie identice în întreaga Comunitate;

(3) întrucât armonizarea trebuie să aibă incidență nu numai asupra duratelor de protecție, ci și asupra anumitor modalități de aplicare a acestora, cum ar fi data de la care este calculată fiecare durată de protecție;

(4) întrucât dispozițiile prezentei directive nu aduc atingere aplicării, de către statele membre, a dispozițiilor art. 14a alin. (2) lit. (b), (c) și (d) și (3) din Convenția de la Berna;

(5) întrucât durata minimă de protecție prevăzută de Convenția de la Berna, și anume durata de viață a autorului plus cincizeci de ani după decesul acestuia, era destinată să protejeze autorul și primele două generații ale descendenților săi; întrucât prelungirea duratelor medii de viață în Comunitate face ca durata menționată să nu mai fie suficientă pentru a acoperi două generații;

¹ JO C 92, 11.04.1992, p. 6 și

JO C 27, 30.01.1993, p. 7.

² JO C 337, 21.12.1992, p. 205 și

Decizia din 27 octombrie 1993 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

³ JO C 287, 04.11.1992, p. 53.

- (6) întrucât anumite state membre au acordat prelungiri de durată mai mari de cincizeci de ani după decesul autorului în scopul de a compensa efectele războaielor mondiale asupra exploataării operelor;
- (7) întrucât în ceea ce privește durata de protecție a drepturilor conexe, unele state membre au introdus o durată de cincizeci de ani după publicarea legală sau după comunicarea publică legală;
- (8) întrucât potrivit poziției Comunității, adoptată pentru negocierile de la Runda Uruguay, purtate în cadrul Acordului General pentru Tarife și Comerț (GATT), pentru producătorii de fonograme durata de protecție trebuie să fie de cincizeci de ani după prima publicare;
- (9) întrucât respectarea drepturilor dobândite constituie unul din principiile generale ale dreptului, protejate prin ordinea juridică comunitară; întrucât, în consecință, o armonizare a duratelor de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe nu poate avea ca efect diminuarea protecției de care se bucură în prezent titularii de drepturi în cadrul Comunității; întrucât, pentru a limita la minim efectele măsurilor tranzitorii și pentru a permite funcționarea efectivă a pieței interne, armonizarea duratelor de protecție ar trebui să se realizeze pe termen lung;
- (10) întrucât în Comunicarea sa din 17 ianuarie 1991, intitulată „Continuare la cartea verde - Programul de lucru al Comisiei în ceea ce privește dreptul de autor și drepturile conexe”, Comisia subliniază că armonizarea dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie să se efectueze la un nivel de protecție ridicat, dat fiind că aceste drepturi sunt indispensabile creației intelectuale, precum și faptul că protecția acestora permite asigurarea menținerii și dezvoltarea creativității în interesul autorilor, industriilor culturale, consumatorilor și a societății în ansamblu;
- (11) întrucât, pentru instituirea unui nivel de protecție ridicat, care să răspundă atât cerințelor pieței interne, cât și necesității de a crea un mediu juridic propice dezvoltării armonioase a creativității literare și artistice în Comunitate, se impune armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor după 70 de ani de la moartea autorului sau după ce opera a fost pusă în mod legal la dispoziția publicului și a duratei de protecție a drepturilor conexe la 50 de ani de la evenimentul generator;
- (12) întrucât culegerile sunt protejate în temeiul art. 2 alin. (5) din Convenția de la Berna atunci când, prin alegerea și dispunerea conținutului lor, constituie creații intelectuale; întrucât aceste opere sunt protejate ca atare, fără a aduce atingere dreptului de autor al operelor care fac parte din aceste culegeri; întrucât, prin urmare, se poate aplica o durată de protecție specială operelor incluse în culegeri;
- (13) întrucât în toate cazurile în care una sau mai multe persoane fizice sunt identificate ca autori, se impune ca durata protecției să fie calculată de la data decesului acestora; întrucât problema paternității ansamblului sau a unei părți dintr-o operă este o chestiune de fapt pe care jurisdicțiile naționale pot fi în măsură să o lămurească;
- (14) întrucât duratele de protecție trebuie să fie calculate începând cu data de 1 ianuarie a anului care urmează faptului generator pertinent, după cum se arată în Convențiile de la Berna și Roma;

(15) întrucât art. 1 din Directiva Consiliului 91/250/CEE din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator¹ prevede că statele membre protejează programele de calculator prin dreptul de autor ca opere literare în sensul Convenției de la Berna; întrucât prezenta directivă armonizează durata de protecție a operelor literare în Comunitate; întrucât ar trebui, în consecință, abrogat art. 8 din Directiva 91/250/CEE, care reglementează doar provizoriu durata protecției programelor de calculator;

(16) întrucât art. 11 și 12 din Directiva Consiliului 92/100/CEE din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale² nu prevăd decât durate minime de protecție, sub rezerva unei noi armonizări; întrucât prezenta directivă introduce această nouă armonizare; întrucât ar trebui așadar abrogate articolele în cauză;

(17) întrucât protecția fotografiilor în statele membre face obiectul unor regimuri diferite; întrucât, pentru a obține o armonizare suficientă a duratei de protecție a drepturilor asupra operelor fotografice, în special asupra celor care, datorită caracterului lor artistic sau profesional, prezintă importanță în cadrul pieței interne, este necesară definirea nivelului de originalitate cerut în prezenta directivă; întrucât o operă fotografică în sensul Convenției de la Berna trebuie să fie considerată originală dacă este o creație intelectuală a autorului, care îi reflectă personalitatea, fără ca alte criterii, precum valoarea sau destinația, să fie luate în considerare; întrucât protecția altor fotografii ar trebui reglementată de legislațiile naționale;

(18) întrucât, pentru evitarea diferențelor de durată a protecției în cazul drepturilor conexe, este necesar să se prevadă același punct de plecare pentru calculul duratei în ansamblul Comunității; întrucât executarea, fixarea, difuzarea, publicarea legală și comunicarea publică legală, adică aducerea la cunoștința persoanelor în general, prin toate mijloacele adecvate, a obiectului aflat sub incidența dreptului conex, trebuie să fie luate în considerare la calculul duratei de protecție, oricare ar fi țara în care se produce această execuție, fixare, difuzare, publicare legală sau comunicare publică legală;

(19) întrucât drepturile organismelor de radiodifuziune și televiziune asupra emisiunilor lor, fie că acestea sunt difuzate cu sau fără fir, inclusiv prin cablu sau satelit, nu trebuie să fie perpetue; întrucât este așadar necesar ca perioada de protecție să înceapă numai odată cu prima difuzare a unei anumite emisiuni; întrucât această dispoziție este destinată să evite ca o nouă durată de protecție să se deruleze atunci când o emisiune este identică cu una precedentă;

(20) întrucât statele membre trebuie să fie libere să mențină sau să introducă alte drepturi conexe, în special în ceea ce privește protecția edițiilor critice și științifice; întrucât, pentru asigurarea transparenței la nivel comunitar, este totuși necesar ca statele membre care introduc noi drepturi conexe să informeze Comisia în această privință;

(21) întrucât este util să se precizeze că armonizarea la care procedează prezenta directivă nu se aplică drepturilor morale;

(22) întrucât pentru operele a căror țară de origine în sensul Convenției de la Berna este o țară terță și al căror autor nu este un resortisant al Comunității, ar trebui să se aplice comparația duratelor de protecție, cu condiția ca durata acordată în Comunitate să nu o depășească pe cea prevăzută în prezenta directivă;

¹ JO L 122, 17.05.1991, p. 42.

² JO L 346, 27.11.1992, p. 61.

(23) întrucât, atunci când un titular de drepturi care nu este resortisant al Comunității întrunește condițiile pentru a beneficia de protecție în temeiul unui acord internațional, se impune ca durata de protecție a drepturilor conexe să fie aceeași cu cea prevăzută în prezenta directivă, exceptând cazul în care această durată nu trebuie să depășească pe aceea din țara terță al cărei resortisant este titularul dreptului;

(24) întrucât compararea duratelor de protecție nu trebuie să aibă drept consecință intrarea în conflict a statelor membre cu obligațiile lor internaționale;

(25) întrucât, pentru a permite buna funcționare a pieței interne, prezenta directivă se aplică începând cu 1 iulie 1995;

(26) întrucât statelor membre ar trebui să li se lase libertatea de a adopta dispoziții cu privire la interpretarea, adaptarea și executarea ulterioară a contractelor privind exploatarea operelor și a altor obiecte protejate, care au fost încheiate înainte de prelungirea duratei de protecție care rezultă din prezenta directivă;

(27) întrucât respectarea drepturilor dobândite și a așteptărilor legitime ale terților este garantată de ordinea juridică comunitară; întrucât statele membre trebuie să poată prevedea în special ca, în anumite împrejurări, dreptul de autor și drepturile conexe care sunt restabilite conform prezentei directive să nu poată furniza ocazia unor plăți din partea persoanelor care au întreprins cu bună credință exploatarea operelor în momentul în care acestea făceau parte din domeniul public,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Durata drepturilor de autor

1. Dreptul de autor asupra unei opere literare sau artistice în sensul art. 2 din Convenția de la Berna se aplică pe întreaga durată de viață a autorului și încă 70 de ani după decesul său, indiferent de data la care opera a fost pusă în mod legal la dispoziția publicului.

2. Dacă dreptul de autor aparține în comun colaboratorilor la o operă, durata menționată în alin. (1) se calculează de la data decesului ultimului supraviețuitor dintre colaboratori.

3. În cazul operelor anonime sau publicate sub pseudonim, durata protecției este de 70 ani de la data la care opera a fost pusă în mod legal la dispoziția publicului. Totuși, dacă pseudonimul adoptat de autor nu lasă nici o îndoială asupra identității sale sau dacă autorul își dezvăluie identitatea în perioada menționată în prima frază, atunci durata de protecție care se aplică este cea indicată în alin. (1).

4. Dacă un stat membru prevede dispoziții speciale privind drepturile de autor asupra operelor colective sau privind desemnarea unei persoane juridice ca titular al drepturilor, durata de protecție se calculează conform alin. (3), cu excepția cazului în care persoanele fizice care au creat opera sunt identificate ca atare în versiunile operei aduse la cunoștința publicului. Prezentul alineat nu aduce atingere drepturilor care revin unor autori identificați, ale căror contribuții identificabile sunt incluse în asemenea opere și cărora li se aplică alin. (1) sau (2).

5. Dacă o operă este publicată în volume, părți, fascicule, numere sau episoade și dacă durata de protecție se aplică din momentul în care opera a fost pusă în mod legal la dispoziția publicului, durata de protecție se aplică separat pentru fiecare element în parte.

6. În cazul operelor a căror durată de protecție nu se calculează începând de la decesul autorului sau a autorilor și care nu au fost în mod legal aduse la cunoștința publicului timp de 70 ani de la crearea lor, protecția încetează.

Articolul 2

Opere cinematografice sau audiovizuale

1. Realizatorul principal al unei opere cinematografice sau audiovizuale este considerat ca autor sau unul din autori. Statele membre sunt libere să desemneze și alți coautori.

2. Durata de protecție a unei opere cinematografice sau audiovizuale încetează după 70 de ani de la decesul ultimului supraviețuitor dintre următoarele persoane, indiferent dacă acestea au fost sau nu desemnate drept coautori: realizatorul principal, autorul scenariului, autorul dialogului și compozitorul muzicii create special pentru a fi utilizată în opera cinematografică sau audiovizuală.

Articolul 3

Durata drepturilor conexe

1. Drepturile artiștilor interpreți sau executanți expiră după 50 ani de la data execuției. Totuși, dacă fixarea execuției face, în decursul acestei perioade, obiectul unei publicări legale sau al unei comunicări publice legale, drepturile expiră după 50 ani de la data primului dintre aceste acte.

2. Drepturile producătorilor de fonograme expiră după 50 ani de la fixare. Totuși, dacă în această perioadă fonograma face obiectul unei publicări legale sau a unei comunicări publice legale, drepturile expiră după 50 ani de la data primului din aceste acte.

3. Drepturile producătorilor primei fixări a unui film expiră după 50 ani de la data fixării. Totuși, dacă în această perioadă filmul face obiectul unei publicări legale sau a unei comunicări publice legale, drepturile încetează după 50 ani de la data primului din aceste acte. Termenul „film” desemnează o operă cinematografică sau audiovizuală sau o secvență anumită de imagini însoțite sau nu de sunet.

4. Drepturile organismelor de radiodifuziune și televiziune încetează după 50 ani de la prima difuzare a unei emisiuni, indiferent dacă această emisiune a fost difuzată cu fir sau fără fir, inclusiv prin cablu sau prin satelit.

Articolul 4

Protecția operelor nepublicate anterior

Orice persoană care, după încetarea protecției drepturilor de autor, publică legal sau comunică legal către public pentru prima oară o operă nepublicată anterior, beneficiază de o protecție echivalentă cu cea a drepturilor patrimoniale de autor. Durata protecției acestor drepturi este

de 25 ani începând cu data la care, pentru prima oară, opera a fost publicată legal sau comunicată legal către public.

Articolul 5

Ediții critice și științifice

Statele membre pot proteja edițiile critice și științifice ale operelor care aparțin domeniului public. Durata maximă a protecției unor astfel de drepturi este de 30 ani din momentul în care ediția a fost publicată legal pentru prima oară.

Articolul 6

Protecția fotografiilor

Fotografiile care sunt originale, în sensul că reprezintă o creație intelectuală proprie autorului, sunt protejate în conformitate cu art. 1. Nu se aplică nici un alt criteriu pentru a stabili dacă acestea pot beneficia de protecție. Statele membre pot prevedea și protecția altor fotografii.

Articolul 7

Protecția față de țări terțe

1. Dacă țara de origine a unei opere, în sensul Convenției de la Berna, este o țară terță, iar autorul nu este resortisant al Comunității, durata de protecție acordată de statele membre ia sfârșit odată cu încetarea duratei protecției acordate în țara de origine a operei, dar nu poate depăși durata prevăzută în art. 1.

2. Duratele de protecție prevăzute în art. 3 se aplică, de asemenea, în cazul titularilor care nu sunt resortisanți ai Comunității, cu condiția ca statele membre să le acorde protecție. Totuși, fără a aduce atingere obligațiilor internaționale ale statelor membre, durata de protecție acordată de statele membre ia sfârșit cel târziu la data încetării protecției acordate în țara al cărei resortisant este titularul dreptului, dar nu poate depăși durata prevăzută în art. 3.

3. Statele membre care, la data adoptării prezentei directive, acordă, în special în aplicarea obligațiilor lor internaționale, o durată de protecție mai lungă decât cea care ar rezulta din dispozițiile alin. (1) și (2), pot menține această protecție până la încheierea unor acorduri internaționale privind durata protecției drepturilor de autor sau a drepturilor conexe.

Articolul 8

Calculul termenelor

Duratele prevăzute în prezenta directivă sunt calculate începând cu data de 1 ianuarie a anului următor faptului generator.

Articolul 9

Drepturi morale

Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor din statele membre care reglementează drepturile morale.

Articolul 10

Aplicarea în timp

1. Dacă o durată de protecție mai lungă decât durata de protecție corespondentă prevăzută în prezenta directivă a început deja să se aplice într-un stat membru la data prevăzută în art. 13 alin. (1), prezenta directivă nu are ca efect reducerea acelei durate în statul membru respectiv.
2. Duratele de protecție prevăzute în prezenta directivă se aplică tuturor operelor și obiectelor care, la data prevăzută în art. 13 alin. (1), sunt protejate în cel puțin un stat membru în cadrul aplicării dispozițiilor naționale privind dreptul de autor sau drepturile conexe sau care îndeplinesc criteriile de protecție prevăzute în Directiva 92/100/CEE.
3. Prezenta directivă nu aduce atingere actelor de exploatare derulate înainte de data menționată în art. 13 alin. (1). Statele membre adoptă dispozițiile necesare pentru a proteja în special drepturile dobândite de terți.
4. Statele membre pot să nu aplice dispozițiile art. 2 alin. (1) în privința operelor cinematografice sau audiovizuale create înainte de 1 iulie 1994.
5. Statele membre pot determina data de punere în aplicare a art. 2 alin. (1), cu condiția ca aceasta să nu fie ulterioară datei de 1 iulie 1997.

Articolul 11

Adaptarea tehnică

1. Se abrogă art. 8 din Directiva 91/250/CEE.
2. Se abrogă art. 11 și 12 din Directiva 92/100/CEE.

Articolul 12

Procedura de notificare

Statele membre notifică imediat Comisiei orice proiect guvernamental care vizează acordarea de noi drepturi conexe, precizând motivele principale care justifică introducerea lor, precum și durata de protecție preconizată.

Articolul 13

Dispoziții generale

1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a dispozițiilor art. 1-11 din prezenta directivă până la 1 iulie 1995.

Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

Statele membre aduc la cunoștința Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

2. Statele membre aplică art. 12 de la data notificării prezentei directive.

Articolul 14

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 29 octombrie 1993.

Pentru Consiliu
Președintele
R. URBAIN

DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 96/9/CE

din 11 martie 1996

privind protecția juridică a bazelor de date

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special art. 57 alin. (2), 66 și 100a,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social²,

în conformitate cu procedura prevăzută în art. 189b din Tratat³,

(1) întrucât bazele de date nu sunt în prezent suficient protejate în toate statele membre de către legislația în vigoare; întrucât o astfel de protecție, atunci când există, prezintă caracteristici diferite;

(2) întrucât astfel de neconcordanțe în cadrul protecției juridice a bazelor de date conferită de legislațiile statelor membre au efecte negative directe asupra funcționării pieței interne în ceea ce privește bazele de date, în special asupra libertății persoanelor fizice și juridice de a furniza bunuri și servicii de baze de date on-line pe baza unui regim juridic armonizat în întreaga Comunitate; întrucât aceste neconcordanțe riscă să se accentueze pe măsură ce statele membre introduc noi dispoziții legislative în acest domeniu, care capătă din ce în ce mai mult o dimensiune internațională;

(3) întrucât ar trebui să se elimine diferențele existente, care denaturează funcționarea pieței interne și să se evite apariția unor noi diferențe, în timp ce diferențele care nu afectează în mod negativ funcționarea pieței interne sau dezvoltarea pieței informaționale în cadrul Comunității nu ar trebui eliminate sau evitate;

(4) întrucât protecția bazelor de date prin intermediul dreptului de autor există sub diferite forme în statele membre, în conformitate cu legislația sau jurisprudența acestora, și întrucât, atât timp cât neconcordanțele persistă în legislația statelor membre în ceea ce privește domeniul de aplicare și condițiile de protecție, aceste drepturi de proprietate intelectuală nearmonizate pot avea ca efect împiedicarea liberei circulații a mărfurilor și serviciilor în Comunitate.

(5) întrucât dreptul de autor constituie o formă corespunzătoare de drept exclusiv pentru autorii de baze de date;

¹ JO C 156, 23.06.1992, p. 4 și

JO C 308, 15.11.1993, p. 1.

² JO C 19, 25.01.1993, p. 3.

³ Avizul Parlamentului European din 23 iunie 1993 (JO C 194, 19.07.1993, p. 144), Poziția comună a Consiliului din 10 iulie 1995 (JO C 288, 30.10.1995, p. 14), Decizia Parlamentului European din 14 decembrie 1995 (JO C 17, 22.01.1996) și Decizia Consiliului din 26 februarie 1996.

- (6) întrucât, cu toate acestea, în absența unui regim armonizat privind concurența nelocală sau jurisprudența în materie, sunt necesare măsuri suplimentare pentru a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizată a conținutului unei baze de date;
- (7) întrucât crearea de baze de date presupune utilizarea de resurse umane, tehnice și financiare considerabile, în timp ce există posibilitatea de a copia sau accesa aceste baze de date la un cost mult inferior celui pe care îl presupune o concepție autonomă.
- (8) întrucât extragerea și/sau reutilizarea neautorizată a conținutului unei baze de date constituie acte care pot avea consecințe economice și tehnice grave;
- (9) întrucât bazele de date reprezintă un instrument vital în dezvoltarea unei piețe informaționale în Comunitate; întrucât acest instrument va fi la fel de util în multe alte domenii;
- (10) întrucât creșterea exponențială, în Comunitate și în oricare altă parte a lumii, a volumului de informații generate și prelucrate în fiecare an în toate sectoarele comerțului și industriei necesită investiții în sistemele avansate de prelucrare a informațiilor în toate statele membre;
- (11) întrucât, în prezent, există un dezechilibru foarte mare la nivelul investițiilor practicate atât între statele membre, cât și între Comunitate și principalele țări terțe producătoare în sectorul bazelor de date;
- (12) întrucât o astfel de investiție în sistemele moderne de stocare și de prelucrare a informației nu se va face în cadrul Comunității în absența unui regim juridic stabil și omogen care să protejeze drepturile producătorilor de baze de date;
- (13) întrucât prezenta directivă protejează culegerile, denumite uneori „compilații”, de opere, de date sau de alte elemente a căror dispunere, stocare și accesare se face prin mijloace care cuprind procedee electronice, electromagnetice sau electrooptice sau alte procedee analoge.
- (14) întrucât ar trebui ca protecția conferită prin prezenta directivă să fie extinsă și în privința bazelor de date neelectronice;
- (15) întrucât criteriile aplicate pentru a determina dacă o bază de date va fi protejată prin dreptul de autor vor trebui să se limiteze la faptul că alegerea sau dispunerea conținutului bazei de date constituie o creație intelectuală proprie a autorului, întrucât această protecție include structura bazei de date;
- (16) întrucât nici un alt criteriu, cu excepția originalității, în sensul de creație intelectuală a autorului, nu trebuie aplicat pentru a determina dacă o bază de date poate fi protejată sau nu prin dreptul de autor și, în special, nu trebuie să se aplice criteriile estetice sau calitative;
- (17) întrucât termenul „bază de date” trebuie să includă culegeri de opere literare, artistice, muzicale sau de altă natură, cum ar fi texte, sunete, imagini, cifre, fapte și date; întrucât trebuie incluse culegeri de opere, de date sau de alte elemente independente, dispuse sistematic sau metodic și accesibile în mod individual; întrucât rezultă că o fixare a unei opere audiovizuale, cinematografice, literare sau muzicale ca atare nu face parte din domeniul de aplicare a prezentei directive;

(18) întrucât prezenta directivă nu aduce atingere libertății autorilor de a decide dacă, sau în ce mod, aceștia permit includerea operelor lor într-o bază de date, în special dacă autorizarea acordată are caracter exclusiv sau nu; întrucât protecția bazelor de date prin dreptul *sui generis* nu aduce atingere drepturilor existente asupra conținutului lor și întrucât, în special, atunci când un autor sau un titular al unui drept conex autorizează inserarea unora din operele sau prestațiile sale într-o bază de date în executarea unui contract de licență neexclusivă, un terț poate exploata aceste opere sau aceste prestații după ce a obținut autorizația necesară de la autor sau de la titularul de drepturi conexe, fără ca dreptul *sui generis* al producătorului bazei de date să fie invocat, cu condiția ca aceste opere sau prestații să nu fie extrase din baza de date sau reutilizate pornind de la aceasta:

(19) întrucât, în mod normal, compilația mai multor fixări de execuții muzicale pe un CD nu face parte din domeniul de aplicare a prezentei directive, deoarece, fiind compilație, nu îndeplinește condițiile pentru a putea fi protejată prin dreptul de autor, dar și pentru că nu reprezintă o investiție destul de substanțială pentru a beneficia de dreptul *sui generis*.

(20) întrucât protecția prevăzută de prezenta directivă se poate aplica și elementelor necesare funcționării sau consultării anumitor baze de date, cum ar fi tezaurul și sistemele de indexare;

(21) întrucât protecția prevăzută de prezenta directivă se referă la bazele de date în care operele, datele sau alte elemente au fost dispuse sistematic sau metodic; întrucât nu este necesar ca aceste elemente să fi fost stocate fizic într-un mod organizat;

(22) întrucât, în sensul prezentei directive, bazele de date electronice pot să cuprindă de asemenea dispozitive precum CD-ROM și CD-i;

(23) întrucât termenul „bază de date” nu trebuie să se aplice programelor de calculator utilizate pentru crearea sau pentru funcționarea unei baze de date, aceste programe de calculator fiind protejate de Directiva Consiliului 91/250/CEE din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator ¹;

(24) întrucât închirierea și împrumutul de baze de date în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe sunt reglementate exclusiv de Directiva Consiliului 92/100/CEE din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale ²;

(25) întrucât durata dreptului de autor este deja reglementată de Directiva Consiliului 93/98/CEE din 29 octombrie 1993 privind armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe ³;

(26) întrucât operele protejate prin dreptul de autor și prestațiile protejate prin drepturile conexe care sunt încorporate într-o bază de date rămân totuși protejate prin drepturile exclusive respective și nu pot fi încorporate într-o bază de date sau extrase din aceasta fără autorizarea titularului drepturilor sau a succesorilor acestuia în calitate de titulari;

¹ JO L 122, 17.05.1991, p. 42. Directivă modificată ultima dată de Directiva 93/98/CEE (JO L 290, 24.11.1993, p. 9).

² JO L 346, 27.11.1992, p. 61.

³ JO L 290, 24.11.1993, p. 9.

- (27) întrucât existența unui drept separat de alegere sau dispunere a operelor și prestațiilor într-o bază de date nu aduce în nici un fel atingere dreptului de autor asupra acestor opere și drepturilor conexe asupra prestațiilor încorporate într-o bază de date;
- (28) întrucât drepturile morale ale persoanei fizice care a creat baza de date aparțin autorului și trebuie exercitate în conformitate cu legislația statelor membre și dispozițiile Convenției de la Berna privind protecția operelor literare și artistice; întrucât aceste drepturi morale nu sunt incluse în domeniul de aplicare a prezentei directive;
- (29) întrucât regimul aplicabil bazelor de date create de salariați este de competența statelor membre; întrucât, așadar, nici o dispoziție a prezentei directive nu împiedică statele membre să prevadă în legislația națională că, în cazul în care o bază de date este creată de un salariat în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu sau urmând instrucțiunile angajatorului, numai acesta din urmă are dreptul de a exercita toate drepturile patrimoniale asupra bazei de date astfel create, cu excepția unor dispoziții contractuale contrare;
- (30) întrucât drepturile exclusive ale autorului trebuie să includă dreptul de a determina modul în care opera sa va fi exploatată și de către cine și, în special, dreptul de a controla distribuția operei către persoane neautorizate;
- (31) întrucât protecția bazelor de date prin dreptul de autor include punerea la dispoziție a bazelor de date prin alte mijloace decât distribuția de copii;
- (32) întrucât statele membre sunt obligate să asigure că dispozițiile naționale sunt cel puțin echivalente din punct de vedere material prin raportare la actele supuse restricțiilor prevăzute de prezenta directivă;
- (33) întrucât problema epuizării dreptului de distribuție nu se pune în cazul bazelor de date on-line, care aparțin domeniului prestărilor de servicii; întrucât această dispoziție se aplică în ceea ce privește copia pe suport material a unei baze de date, realizată de utilizatorul unui astfel de serviciu cu consimțământului titularului; întrucât, spre deosebire de dispozitivele CD-ROM și CD-i, în cazul cărora proprietatea intelectuală este încorporată într-un suport material, și anume un bun, fiecare prestație on-line este, de fapt, un act care va trebui supus autorizării, dacă dreptul de autor prevede acest lucru;
- (34) întrucât, cu toate acestea, dacă titularul dreptului de autor a hotărât să pună la dispoziția unui utilizator o copie a bazei de date, fie printr-un serviciu on-line, fie prin alt mijloc de difuzare, acest utilizator legitim trebuie să poată accesa și utiliza baza de date în scopul și în modul stabilite în contractul de licență încheiat cu titularul dreptului, chiar dacă accesarea și utilizarea implică realizarea unor acte în principiu restricționate;
- (35) întrucât este necesar să se prevadă o listă a excepțiilor de la actele restricționate, având în vedere că dreptul de autor prevăzut de prezenta directivă se aplică numai alegerii și dispunerii conținutului bazei de date; întrucât statele membre ar trebui să aibă opțiunea de a prevedea aceste excepții în anumite cazuri; întrucât, cu toate acestea, această opțiune trebuie exercitată în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Berna și în măsura în care excepțiile țin de structura bazei de date; întrucât trebuie făcută distincția între excepțiile privind utilizarea privată și excepțiile privind reproducerea în scopuri private, care se referă la dispozițiile din legislația națională a anumitor state membre privind taxele pe suporturile neînregistrate sau pe echipamentul de înregistrare;

- (36) întrucât, în sensul prezentei directive, termenul „cercetare științifică” include atât științele naturale, cât și științele umaniste;
- (37) întrucât prezenta directivă nu aduce atingere art. 10 alin. (1) din Convenția de la Berna;
- (38) întrucât utilizarea crescândă a tehnologiei de înregistrare digitală expune producătorul de baze de date riscului copierii conținutului bazei de date și adaptării sale electronice, fără autorizarea sa, în vederea creării unei baze de date cu conținut identic, care, totuși, nu aduce atingere dreptului de autor aplicabil în privința dispunerii conținutului primei baze de date;
- (39) întrucât, pe lângă obiectivul asigurării protecției dreptului de autor în ceea ce privește originalitatea alegerii sau dispunerea conținutului unei baze de date, prezenta directivă are drept scop protejarea poziției producătorilor de baze de date împotriva însușirii ilegale a rezultatelor investițiilor financiare și profesionale realizate în vederea obținerii și asamblării conținutului prin protejarea ansamblului sau numai a anumitor părți importante din baza de date împotriva unor acte comise de utilizator sau de o parte concurentă;
- (40) întrucât obiectul dreptului *sui generis* este de a asigura protecția oricărei investiții consimțite în scopul obținerii, verificării sau prezentării conținutului unei baze de date pe o durată limitată a dreptului; întrucât aceste investiții pot consta din utilizarea de mijloace financiare și/sau din consumul de efort, timp și energie;
- (41) întrucât obiectivul dreptului *sui generis* este de a acorda producătorului unei baze de date posibilitatea de a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizată a ansamblului sau a unei părți substanțiale a conținutului bazei de date; întrucât producătorul unei baze de date este persoana care ia inițiativa și își asumă riscul de a efectua investițiile; întrucât aceasta exclude din definiția de producător în special subcontractanții;
- (42) întrucât dreptul special de a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizată vizează actele utilizatorului care depășesc drepturile legitime ale acestuia și care aduc astfel prejudicii investiției; întrucât dreptul de a interzice extragerea și/sau reutilizarea ansamblului sau a unei părți substanțiale a conținutului se referă nu numai la realizarea unui produs concurent parazit, ci și la utilizatorul care, prin actele sale, aduce atingere în mod substanțial investiției, evaluată în mod calitativ sau în mod cantitativ;
- (43) întrucât, în cazul transmisiei on-line, dreptul de a interzice reutilizarea nu este epuizat nici în ceea ce privește baza de date, nici în ceea ce privește o copie materială a acestei baze sau a unei părți din aceasta, efectuată cu consimțământul titularului de drept de către destinatarul transmisiei;
- (44) întrucât, atunci când vizualizarea pe ecran a conținutului unei baze de date necesită transferul permanent sau temporar al ansamblului sau al unei părți substanțiale din acest conținut pe un alt suport, acest act este supus autorizării titularului de drept;
- (45) întrucât dreptul de a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizate nu constituie în nici un fel o extensie a protecției dreptului de autor la simple fapte sau date;
- (46) întrucât existența unui drept de a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizată a ansamblului sau a unei părți substanțiale de opere, date sau elemente dintr-o bază de date nu furnizează ocazia creării unui drept nou asupra acestor opere, date sau elemente în sine;

(47) întrucât, în scopul de a favoriza concurența între furnizorii de produse și de servicii informaționale, protecția prin dreptul *sui generis* nu trebuie să se exercite astfel încât să faciliteze abuzurile de poziție dominantă, în special în ceea ce privește crearea și difuzarea de noi produse și servicii care prezintă o valoare adăugată de ordin intelectual, documentar, tehnic, economic sau comercial; întrucât, în consecință, dispozițiile prezentei directive nu aduc atingere aplicării regulilor concurenței, indiferent dacă acestea sunt comunitare sau naționale;

(48) întrucât obiectivul prezentei directive, care este asigurarea unui nivel corespunzător și omogen de protecție a bazelor de date, cu scopul de a garanta remunerarea producătorului bazei, este diferit de obiectivul Directivei Parlamentului European și a Consiliului 95/46/CE din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește procesarea datelor personale și libera circulație a acestor date ¹, care este asigurarea liberei circulații a datelor personale pe baza normelor armonizate având drept scop protejarea drepturilor fundamentale, în special a dreptului la viață privată recunoscut în art. 8 din Convenția europeană privind protecția drepturilor omului și a libertăților fundamentale; întrucât dispozițiile prezentei directive nu aduc atingere legislației în materie de protecție a datelor;

(49) întrucât, prin derogare de la dreptul de a interzice extragerea și/sau reutilizarea ansamblului sau a unei părți substanțiale a unei baze de date, trebuie să se prevadă că producătorul unei baze de date sau titularul dreptului nu poate împiedica utilizatorul legitim al bazei de date să extragă și să reutilizeze părți nesubstanțiale; întrucât, totodată, acest utilizator nu poate aduce în mod nejustificat atingere nici intereselor legitime ale titularului de drept *sui generis*, nici titularului unui drept de autor sau al unui drept conex privind operele sau prestările conținute în această bază de date;

(50) întrucât se impune să se acorde statelor membre capacitatea de a prevedea excepții de la dreptul de a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizată a unei părți substanțiale a conținutului unei baze de date în cazul unei extrageri în scopuri private sau în scopuri didactice sau de cercetare științifică și în cazul unei extrageri și/sau a unei reutilizări realizate în scopuri de securitate publică sau în scopurile unei proceduri administrative sau jurisdicționale; întrucât trebuie ca aceste operațiuni să nu aducă atingere drepturilor exclusive ale producătorului de a exploata baza de date și întrucât scopul lor nu are caracter comercial;

(51) întrucât statele membre, atunci când uzează de capacitatea de a-l autoriza pe utilizatorul legitim al unei baze de date de a extrage o parte substanțială din conținut în scopuri didactice sau de cercetare științifică, pot limita această autorizare la anumite categorii de instituții de învățământ sau de cercetare științifică;

(52) întrucât acele state membre care au norme specifice cuprinzând un drept similar dreptului *sui generis* prevăzut în prezenta directivă trebuie să poată menține, în ceea ce privește noul drept, excepții de la acest drept stabilite în mod tradițional prin această reglementare;

(53) întrucât sarcina probei în ceea ce privește data de încheiere a realizării unei baze de date revine producătorului acesteia;

(54) întrucât sarcina probei în ceea ce privește întrunirea criteriilor care să permită concluzia că o modificare substanțială a conținutului unei baze de date trebuie considerată ca

¹ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

o nouă investiție substanțială, revine producătorului bazei de date care rezultă din această investiție;

(55) întrucât o nouă investiție substanțială care implică o nouă durată de protecție poate cuprinde o verificare substanțială a conținutului bazei de date;

(56) întrucât dreptul de a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizată nu se aplică bazelor de date ai căror producători sunt resortisanți ai unor țări terțe sau în care își au domiciliul sau bazelor de date realizate de persoane juridice care nu sunt stabilite într-un stat membru, în sensul Tratatului, numai dacă aceste țări terțe oferă o protecție comparabilă bazelor de date realizate de resortisanții unui stat membru sau persoanelor care își au domiciliul pe teritoriul Comunității;

(57) întrucât, pe lângă sancțiunile prevăzute de legislația statelor membre în caz de violare a dreptului de autor sau a altor drepturi, statele membre trebuie să prevadă sancțiuni corespunzătoare împotriva extragerii și/sau reutilizării neautorizate a conținutului unei baze de date;

(58) întrucât, pe lângă protecția acordată de prezenta directivă structurii bazei de date prin dreptul de autor și conținutului său prin dreptul *sui generis* împotriva extragerii și/sau reutilizării neautorizate, celelalte dispoziții legale ale statelor membre privind furnizarea de bunuri și servicii în sectorul bazelor de date rămân aplicabile;

(59) întrucât prezenta directivă nu aduce atingere aplicării la bazele de date compuse din opere audiovizuale a oricăror norme recunoscute de legislația unui stat membru privind difuzarea de programe audiovizuale;

(60) întrucât, în prezent, anumite state membre protejează printr-un regim de drept de autor bazele de date care nu întrunesc criteriile de eligibilitate pentru protecția în temeiul dreptului de autor prevăzut de prezenta directivă; întrucât, chiar dacă bazele de date vizate sunt eligibile pentru protecția ca titular al dreptului prevăzut de prezenta directivă de a împiedica extragerea și/sau reutilizarea neautorizată a conținutului lor, durata protecției prin acest drept este sensibil inferioară celei de care acestea se bucură în cadrul regimurilor naționale actualmente în vigoare; întrucât o armonizare a criteriilor aplicate pentru a determina dacă o bază de date va fi protejată de dreptul de autor nu poate avea ca efect diminuarea duratei protecției de care se bucură în prezent titularii drepturilor vizate; întrucât se impune prevederea unei derogări în acest scop; întrucât efectele acestei derogări trebuie să se limiteze la teritoriul statelor membre în cauză,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE

Articolul 1

Domeniul de aplicare

1. Prezenta directivă privește protecția juridică a bazelor de date, indiferent de forma acestora.

2. În sensul prezentei directive, „bază de date” înseamnă o culegere de opere, de date sau de alte elemente independente, dispuse sistematic sau metodic și accesibile în mod individual prin mijloace electronice sau de altă natură.

3. Protecția prevăzută prin prezenta directivă nu se aplică programelor de calculator utilizate la realizarea sau pentru funcționarea bazelor de date accesibile prin mijloace electronice.

Articolul 2

Limitări ale domeniului de aplicare

Prezenta directivă se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor comunitare privind:

- (a) protecția juridică a programelor de calculator;
- (b) dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale;
- (c) durata protecției dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe.

CAPITOLUL II

DREPTUL DE AUTOR

Articolul 3

Obiectul protecției

1. În conformitate cu prezenta directivă, bazele de date care, prin alegerea sau dispunerea elementelor, constituie o creație intelectuală proprie a autorului sunt protejate ca atare de dreptul de autor. Nici un alt criteriu nu se aplică pentru a determina dacă bazele de date pot beneficia de această protecție.

2. Protecția bazelor de date prin dreptul de autor, prevăzută în prezenta directivă, nu se extinde și la conținutul lor și nu aduce atingere drepturilor care continuă să aibă incidență asupra conținutului menționat.

Articolul 4

Calitatea de autor al bazei de date

1. Autorul unei baze de date este persoana fizică sau grupul de persoane fizice care au creat baza sau, atunci când legislația statului membru vizat autorizează acest lucru, persoana juridică considerată de această legislație ca fiind titularul dreptului.

2. Atunci când operele colective sunt recunoscute de legislația unui stat membru, drepturile patrimoniale sunt deținute de persoana investită cu dreptul de autor.

3. Atunci când o bază de date este creată în comun de către mai multe persoane fizice, drepturile exclusive sunt deținute în comun de aceste persoane.

Articolul 5

Acte restricționate

Autorul unei baze de date beneficiază, în ceea ce privește expresia acestei baze care poate face obiectul unei protecții prin dreptul de autor, de dreptul exclusiv de a executa sau de a autoriza:

- (a) reproducerea permanentă sau provizorie, totală sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă;
- (b) traducerea, adaptarea, dispunerea și orice altă transformare;
- (c) orice formă de distribuție către public a bazei de date sau a copiilor acesteia. Prima vânzare a unei copii a bazei de date în cadrul Comunității de către titularul dreptului, sau cu consimțământul acestuia, epuizează dreptul de a controla revânzarea acestei copii în cadrul Comunității;
- (d) orice comunicare, expunere sau reprezentare publică;
- (e) orice reproducere, distribuire, comunicare, expunere sau reprezentare publică a rezultatelor actelor prevăzute la lit. (b).

Articolul 6

Excepții de la actele restricționate

1. Utilizatorul legitim al unei baze de date sau al unei copii a acesteia poate efectua toate actele prevăzute în art. 5, care sunt necesare pentru accesarea conținutului bazelor de date și utilizarea normală, fără autorizarea autorului bazei de date. În măsura în care utilizatorul legitim este autorizat să utilizeze numai o parte a bazei de date, prezentul alineat se aplică numai acelei părți.

2. Statele membre au capacitatea de a prevedea limitări la drepturile prevăzute în art. 5 în următoarele cazuri:

- (a) atunci când este vorba despre o reproducere în scopuri private a unei baze de date neelectronice;
- (b) atunci când se utilizează numai în scopuri didactice sau de cercetare științifică, sub rezerva de a indica sursa și în măsura justificată de scopul necomercial urmărit;
- (c) atunci când este vorba despre o utilizare în scopul securității publice sau în scopul unei proceduri administrative sau judiciare;
- (d) atunci când este vorba de alte excepții de la dreptul de autor prevăzute în mod tradițional în dreptul lor intern, fără a aduce atingere lit. (a), (b), și (c).

3. În conformitate cu Convenția de la Berna privind protecția operelor literare și artistice, prezentul articol nu poate fi interpretat astfel încât să permită utilizarea aplicării sale într-un mod în care să aducă în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularului dreptului sau să contravină exploatării normale a bazei de date.

CAPITOLUL III

DREPTUL „SUI GENERIS”

Articolul 7

Obiectul protecției

1. Statele membre prevăd pentru producătorul unei baze de date dreptul de a interzice extragerea și/sau reutilizarea ansamblului sau a unei părți substanțiale, evaluată calitativ sau cantitativ, a conținutului acesteia, atunci când obținerea, verificarea sau prezentarea acestui conținut atestă o investiție substanțială din punct de vedere calitativ sau cantitativ.

2. În sensul prezentului capitol:

(a) „extragere” înseamnă transferul permanent sau temporar al ansamblului sau al unei părți substanțiale din conținutul bazei de date pe un alt suport prin orice mijloc sau sub orice formă.

(b) „reutilizare” înseamnă orice formă de punere la dispoziția publicului a totalității sau a unei părți substanțiale a conținutului bazei prin distribuția de copii, prin închiriere, prin transmitere on-line sau sub alte forme. Prima vânzare a unei copii a bazei de date în cadrul Comunității de către titularul dreptului, sau cu consimțământul acestuia, epuizează dreptul de a controla revânzarea acestei copii în cadrul Comunității.

Împrumutul public nu este un act de extragere sau reutilizare.

3. Dreptul menționat în alin. (1) poate fi transferat, cedat sau acordat în temeiul unei licențe contractuale.

4. Dreptul menționat în alin. (1) se aplică în mod independent de posibilitatea ca baza de date să fie protejată prin dreptul de autor sau prin alte drepturi. În plus, se aplică în mod independent de posibilitatea ca conținutul acestei baze de date să fie protejat prin dreptul de autor sau prin alte drepturi. Protecția bazelor de date prin dreptul menționat în alin. (1) nu aduce atingere drepturilor existente cu privire la conținutul lor.

5. Extragerea și/sau reutilizarea repetată și sistematică a unor părți nesubstanțiale ale conținutului bazei de date, care ar presupune acte contrare unei exploatare normale a acestei baze de date sau care ar aduce în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale producătorului bazei de date, nu sunt autorizate.

Articolul 8

Drepturile și obligațiile utilizatorului legitim

1. Producătorul unei baze de date care este pusă la dispoziția publicului în orice mod nu poate împiedica utilizatorul legitim al acestei baze de date să extragă și/sau să reutilizeze părți nesubstanțiale din conținutul acesteia, evaluate în mod calitativ sau cantitativ, oricare ar fi scopul utilizării. În măsura în care utilizatorul legitim este autorizat să extragă și/sau să reutilizeze numai o parte a bazei de date, prezentul alineat se aplică numai acestei părți.

2. Utilizatorul legitim al unei baze de date care este pusă la dispoziția publicului în orice mod nu poate efectua acte contrare unei exploatare normale a acestei baze de date sau care aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale producătorului bazei de date.

3. Utilizatorul legitim al unei baze de date care este pusă la dispoziția publicului în orice mod nu poate aduce atingere titularului unui drept de autor sau al unui drept conex asupra operelor sau prestațiilor conținute în această bază de date.

Articolul 9

Excepții de la dreptul *sui generis*

Statele membre pot stabili că utilizatorul legitim al unei baze de date care este pusă la dispoziția publicului în orice mod poate, fără autorizarea producătorului bazei de date, să extragă și/sau să reutilizeze o parte substanțială a conținutului acesteia:

(a) când este vorba de o extragere în scopuri private a conținutului unei baze de date neelectronice;

(b) când este vorba de o extragere în scopuri didactice sau de cercetare științifică, în măsura în care se indică sursa și în măsura justificată de scopul necomercial urmărit;

(c) atunci când este vorba de o extragere și/sau de o reutilizare în scopuri de securitate publică sau în scopurile unei proceduri administrative sau jurisdicționale.

Articolul 10

Durata protecției

1. Dreptul prevăzut în art. 7 produce efecte de la data finalizării bazei de date. Acesta își încetează efectele după cincisprezece ani de la data de 1 ianuarie a anului care urmează finalizării bazei de date.

2. În cazul unei baze de date care a fost pusă la dispoziția publicului în orice mod înainte de expirarea perioadei prevăzute în alin. (1), durata protecției expiră după cincisprezece ani de la data de 1 ianuarie a anului care urmează datei la care baza de date a fost pusă la dispoziția publicului pentru prima oară.

3. Orice modificare substanțială, evaluată în mod calitativ sau cantitativ, a conținutului unei baze de date, inclusiv orice modificare substanțială rezultând din acumularea de adăugări, de suprimări sau de modificări succesive care ar duce la concluzia că este vorba despre o nouă investiție substanțială, evaluată în mod calitativ sau cantitativ, permite atribuirea unei durate de protecție proprii bazei care rezultă din această investiție.

Articolul 11

Beneficiarii protecției prin dreptul *sui generis*

1. Dreptul prevăzut în art. 7 se aplică bazelor de date al căror producător sau titular al dreptului este resortisant al unui stat membru sau își are domiciliul pe teritoriul Comunității.

2. Alin. (1) se aplică și societăților și întreprinderilor constituite în conformitate cu legislația unui stat membru și care își au sediul social, administrația centrală sau punctul de lucru principal în cadrul Comunității; cu toate acestea, dacă o astfel de societate sau întreprindere are doar sediul social pe teritoriul Comunității, operațiunile sale trebuie să aibă o legătură reală și continuă cu economia unui stat membru.

3. Acordurile care extind dreptul prevăzut în art. 7 la bazele de date realizate în țări terțe și care nu sunt reglementate de alin. (1) și (2) sunt încheiate de Consiliu la propunerea Comisiei. Durata de protecție acordată bazelor de date în temeiul acestei proceduri nu o depășește pe cea prevăzută în art. 10.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 12

Sancțiuni

Statele membre prevăd sancțiuni corespunzătoare împotriva încălcării drepturilor prevăzute în prezenta directivă.

Articolul 13

Menținerea altor dispoziții legale

Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor privind în special dreptul de autor, drepturile conexe sau alte drepturi sau obligații care continuă să aibă incidență asupra datelor, operelor sau altor elemente încorporate într-o bază de date, brevete, mărci, desene și modele, protecția tezaurilor naționale, dispoziții legale privind practicile restrictive și concurența neloială, secretele de afaceri, securitatea, confidențialitatea, protecția datelor și respectarea vieții private, accesul la documente publice sau dreptul contractual.

Articolul 14

Aplicarea în timp

1. Protecția prevăzută în prezenta directivă în ceea ce privește dreptul de autor se aplică de asemenea bazelor de date create înainte de data menționată în art. 16 alin. (1), care îndeplinesc la această dată cerințele prevăzute de prezenta directivă privind protecția bazelor de date prin dreptul de autor.

2. Sub rezerva alin. (1), atunci când o bază de date care este protejată prin dreptul de autor într-un stat membru la data publicării prezentei directive nu îndeplinește criteriile de eligibilitate pentru protecția dreptului de autor, prevăzute în art. 3 alin. (1), prezenta directivă nu are ca efect reducerea în acest stat membru a duratei protecției acordate conform regimului menționat anterior.

3. Protecția prevăzută de dispozițiile prezentei directive în ceea ce privește dreptul menționat în art. 7 se aplică, de asemenea, bazelor de date finalizate cu cel mult cincisprezece ani înainte de data menționată în art. 16 alin. (1) și care îndeplinesc la această dată cerințele prevăzute în art. 7.

4. Protecția prevăzută în alin. (1) și (3) nu aduce atingere actelor încheiate și drepturilor dobândite înainte de data prevăzută în alineatele menționate.

5. În cazul unei baze de date finalizate cu cincisprezece ani înainte de data menționată în art. 16 alin. (1), durata protecției prin dreptul prevăzut în art. 7 este de cincisprezece ani, începând cu data de 1 ianuarie a anului care urmează acestei date.

Articolul 15

Caracterul obligatoriu al anumitor dispoziții

Orice dispoziție contractuală contrară art. 6 alin. (1) și 8 este nulă de drept.

Articolul 16

Dispoziții finale

1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 1 ianuarie 1998.

Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Statele membre comunică Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern, pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

3. Până la sfârșitul celui de-al treilea an de la data menționată în alin. (1) cel târziu, și ulterior din trei în trei ani, Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind aplicarea prezentei directive, în care, *inter alia*, pe baza informațiilor specifice furnizate de statele membre, examinează în special aplicarea dreptului *sui generis*, inclusiv art. 8 și 9, și verifică în special dacă aplicarea acestui drept a condus la abuzuri de poziție dominantă sau la alte denaturări ale liberei concurențe, care ar justifica măsuri corespunzătoare, inclusiv stabilirea unui regim de licențe nevoluntare. Comisia prezintă, dacă este cazul, propuneri de adaptare a prezentei directive la progresele din domeniul bazelor de date.

Articolul 17

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 11 martie 1996.

Pentru Parlamentul European
Președintele
K. HÄNSCH

Pentru Consiliu
Președintele
L. DINI

DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/29/CE

din 22 mai 2001

privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special art. 47 alin. (2), 55 și 95,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social²,

în conformitate cu procedura prevăzută în art. 251 din Tratat³,

întrucât:

(1) Tratatul prevede constituirea unei piețe interne și instituirea unui sistem prin care să se asigure că, pe piața internă, concurența nu este denaturată. Armonizarea legislațiilor statelor membre privind dreptul de autor și drepturile conexe contribuie la realizarea acestor obiective.

(2) Consiliul European, reunit la Corfu pe 24 și 25 iunie 1994, a subliniat necesitatea creării, la nivel comunitar, a unui cadru legal general și flexibil pentru a sprijini dezvoltarea societății informaționale în Europa. Aceasta implică, *inter alia*, existența unei piețe interne pentru produse și servicii noi. Au fost deja adoptate sau sunt în curs de adoptare dispoziții legale comunitare importante care să asigure un astfel de cadru legal. Dreptul de autor și drepturile conexe joacă un rol important în acest context, întrucât protejează și stimulează dezvoltarea și comercializarea noilor produse și servicii, precum și crearea și exploatarea conținutului lor creativ.

(3) Armonizarea propusă va ajuta la punerea în aplicare a celor patru libertăți ale pieței interne și se referă la respectarea principiilor fundamentale ale dreptului, în special proprietatea, inclusiv proprietatea intelectuală, libera exprimare și interesul public.

(4) Prin creșterea securității juridice și oferirea unui grad ridicat de protecție a proprietății intelectuale, un cadru legal armonizat privind dreptul de autor și drepturile conexe va încuraja investiții substanțiale în creativitate și inovație, inclusiv în infrastructura rețelei, și va favoriza dezvoltarea și o mai mare competitivitate a industriei europene, atât în domeniul furnizării de conținut, cât și în domeniul tehnologiei informaționale și, în general, în numeroase sectoare industriale și culturale. Se va asigura astfel păstrarea locurilor de muncă și se va încuraja crearea de noi locuri de muncă.

¹ JO C 108, 07.04.1998, p. 6 și

JO C 180, 25.06.1999, p. 6.

² JO C 407, 28.12.1998, p. 30.

³ Avizul Parlamentului European din 10 februarie 1999 (JO C 150, 28.05.1999, p. 171), Poziția comună a Consiliului din 28 septembrie 2000 (JO C 344, 01.12.2000, p. 1) și Decizia Parlamentului European din 14 februarie 2001 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial). Decizia Consiliului din 9 aprilie 2001.

(5) Dezvoltarea tehnologică a multiplicat și diversificat vectorii de creație, producție și exploatare. Chiar dacă nu sunt necesare noi concepte pentru protecția proprietății intelectuale, dispozițiile legale actuale privind dreptul de autor și drepturile conexe vor trebui adaptate și completate pentru a reflecta în mod adecvat realitățile economice, cum ar fi noile forme de exploatare.

(6) Fără o armonizare la nivel comunitar, procedurile legislative la nivel național care au fost deja inițiate în câteva state membre pentru a răspunde provocărilor tehnologice ar putea crea diferențe semnificative de protecție și, în consecință, restricții în calea liberei circulații a serviciilor și produselor care încorporează sau au la bază proprietatea intelectuală, conducând la refragmentarea pieței interne și incoerență legislativă. Impactul unor asemenea diferențe legislative și al insecurității juridice va deveni tot mai important odată cu evoluția societății informaționale, care a dus deja la intensificarea exploatarii transfrontaliere a proprietății intelectuale. Această evoluție poate și trebuie să continue. Diferențe legislative majore și insecuritatea juridică ar putea împiedica realizarea de economii de scară pentru noile produse și servicii protejate de dreptul de autor și drepturile conexe.

(7) În consecință, cadrul legislativ comunitar pentru protecția dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie de asemenea adaptat și completat atât cât este necesar pentru buna funcționare a pieței interne. În acest scop, trebuie adaptate acele prevederi naționale privind dreptul de autor și drepturile conexe, care variază considerabil de la un stat membru la altul sau care generează insecuritate juridică, împiedicând buna funcționare a pieței interne și evoluția corespunzătoare a societății informaționale în Europa, și trebuie evitate neconcordanțele între reacțiile naționale la dezvoltările tehnologice, nefiind însă necesar să se elimine sau să evite diferențele care nu afectează negativ funcționarea pieței interne.

(8) Diversele implicații sociale, societale și culturale ale societății informaționale fac necesară luarea în considerare a caracteristicilor specifice ale conținutului produselor și serviciilor.

(9) Orice armonizare a dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie să aibă la bază un nivel ridicat de protecție, deoarece aceste drepturi sunt esențiale pentru creația intelectuală. Protecția lor contribuie la menținerea și dezvoltarea creativității în interesul autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor, consumatorilor, culturii, industriei și publicului larg. În consecință, proprietatea intelectuală a fost recunoscută ca parte integrantă a proprietății.

(10) Autorii sau artiștii interpreți sau executanți trebuie să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor, pentru a-și putea continua munca creativă și artistică, la fel ca și producătorii, pentru a putea finanța această muncă. Investiția necesară pentru a produce produse ca fonograme, filme sau produse multimedia și servicii, cum ar fi „serviciile la cerere”, este considerabilă. Pentru a asigura o astfel de remunerație și pentru a obține un randament satisfăcător al investiției, este necesară o protecție juridică adecvată a drepturilor de proprietate intelectuală.

(11) Un sistem eficient și riguros de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe este unul dintre principalele instrumente care garantează creativității și producției culturale europene obținerea resurselor necesare și păstrarea autonomiei și demnității creatorilor și artiștilor interpreți sau executanți.

(12) Protecția adecvată a operelor care sunt protejate prin dreptul de autor sau care fac obiectul drepturilor conexe este, de asemenea, de mare importanță din punct de vedere

cultural. Art. 151 din Tratat obligă Comunitatea să țină cont, în acțiunile sale, de aspectele culturale.

(13) O cercetare comună și o aplicare consecventă, la nivel european, a măsurilor tehnice pentru protecția operelor sau a altor obiecte protejate și pentru furnizarea informațiilor necesare privind drepturile în materie sunt esențiale, întrucât scopul final al acestor măsuri este de a pune în aplicare principiile și garanțiile prevăzute de dispozițiile legale.

(14) Prezenta directivă trebuie să promoveze educația și cultura prin protecția operelor și a altor obiecte protejate, prevăzând în același timp excepții sau limitări de interes public în scopul educației și învățământului.

(15) Conferința Diplomatică care a avut loc în decembrie 1996, sub auspiciile Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI), a condus la adoptarea a două noi tratate, „Tratatul OMPI privind dreptul de autor” și „Tratatul OMPI privind interpretările sau execuțiile și fonogramele”, care se referă la protecția autorilor, precum și la protecția artiștilor interpreți sau executanți și a producătorilor de fonograme. Aceste tratate actualizează semnificativ protecția internațională a dreptului de autor și a drepturilor conexe, în special în ceea ce privește așa-zisa „agendă digitală”, și îmbunătățesc mijloacele de combatere a pirateriei din lumea întreagă. Comunitatea și majoritatea statelor membre au semnat deja aceste Tratamente, iar procedurile pentru ratificarea lor sunt în curs. Prezenta directivă servește la aplicarea unora dintre noile obligații internaționale.

(16) Responsabilitatea pentru activitățile desfășurate într-un mediu de rețea nu se aplică numai dreptului de autor și drepturilor conexe, ci și altor domenii, cum ar fi defăimarea, publicitatea înșelătoare sau violările mărcilor înregistrate, și este prevăzută în mod direct de Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2000/31/CE din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte legale ale serviciilor societății informaționale, în special comerțul electronic pe piața internă („Directiva privind comerțul electronic”)¹, care clarifică și armonizează diverse aspecte juridice referitoare la serviciile societății informaționale, inclusiv comerțul electronic. Prezenta directivă trebuie pusă în aplicare în paralel cu Directiva privind comerțul electronic, dat fiind că respectiva directivă prevede un cadru legal armonizat de principii și dispoziții care se referă, *inter alia*, la părți importante din prezenta directivă. Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor din directiva în cauză referitoare la răspundere.

(17) Este necesar, în special în temeiul cerințelor derivate din mediul digital, să se asigure atingerea de către societățile de gestiune colectivă a unui nivel mai ridicat de raționalizare și transparență privind respectarea regulilor concurenței.

(18) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor care există în statele membre cu privire la modalitățile de gestionare a drepturilor, cum ar fi licențele colective extinse.

(19) Drepturile morale ale titularilor drepturilor vor fi exercitate în conformitate cu legislația statelor membre și prevederile Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice, ale Tratatului OMPI privind dreptul de autor și ale Tratatului OMPI privind interpretările sau execuțiile și fonogramele. Astfel de drepturi morale nu sunt incluse în domeniul de aplicare a prezentei directive.

¹ JO L 178, 17.07.2000, p. 1.

(20) Prezenta directivă se bazează pe principiile și normele deja stabilite prin directivele în vigoare în acest domeniu, în special Directivele 91/250/CEE¹, 92/100/CEE², 93/83/CEE³, 93/98/CEE⁴ și 96/9/CE⁵, și dezvoltă acele principii și norme și le plasează în contextul societății informaționale. Dispozițiile prezentei directive trebuie aplicate fără să aducă atingere dispozițiilor directivelor în cauză, cu excepția cazurilor în care prezenta directivă prevede altfel.

(21) Prezenta directivă trebuie să definească domeniul de aplicare a actelor aflate sub incidența dreptului de reproducere cu privire la diverși beneficiari. Acest lucru trebuie efectuat în conformitate cu acquis-ul comunitar. Este necesară o definiție generală a acestor acte pentru a asigura securitatea juridică în cadrul pieței interne.

(22) Obiectivul oferirii unui suport corespunzător pentru diseminarea culturii nu trebuie atins prin sacrificarea protejării stricte a drepturilor sau prin tolerarea formelor ilegale de distribuire a operelor contrafăcute sau piratate.

(23) Prezenta directivă trebuie să armonizeze într-o mai mare măsură dreptul de autor asupra comunicărilor publice. Acest drept trebuie înțeles în sens larg ca acoperind orice comunicare adresată unui public care nu este prezent în locul de proveniență a comunicării. Acest drept include orice transmisie sau retransmisie, de orice natură, a unei opere către public, prin cablu sau fără cablu, inclusiv radiodifuziunea. Acest drept nu reglementează nici un alt act.

(24) Dreptul de a pune la dispoziția publicului obiectele protejate menționate în art. (3) alin. (2) trebuie înțeles ca reglementând toate operațiunile de punere la dispoziția publicului care nu este prezent în locul de proveniență a actului de punere la dispoziție și neaplicându-se nici unui alt act.

(25) Insecuritatea juridică privind natura și nivelul protecției operațiunilor de transmisie la cerere, prin rețele, a operelor protejate de dreptul de autor și a obiectelor protejate de drepturile conexe trebuie eliminată prin conferirea unei protecții armonizate la nivel comunitar. Trebuie clarificat faptul că titularii de drepturi recunoscuți de prezenta directivă au dreptul exclusiv de a pune la dispoziția publicului operele protejate de dreptul de autor sau orice alt obiect protejat prin transmisii interactive la cerere. Aceste transmisii se caracterizează prin faptul că orice persoană poate avea acces la ele din orice loc și în orice moment.

(26) În ceea ce privește difuzarea de către organismele de radiodifuziune și televiziune, în cadrul serviciilor la cerere, a programelor lor de radio și televiziune incluzând muzică din fonograme comerciale ca parte integrantă a acestora, trebuie încurajată încheierea de contracte de licențe colective pentru a facilita recuperarea drepturilor implicate.

¹ Directiva Consiliului 91/250/CEE din 14 mai 1991 privind protecția juridică a programelor pentru calculator (JO L 122, 17.05.1991, p. 42). Directivă modificată de Directiva 93/98/CEE.

² Directiva Consiliului 92/100/CEE din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO L 346, 27.11.1992, p. 61). Directivă modificată de Directiva 93/98/CEE.

³ Directiva Consiliului 93/83/CEE din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor reguli ale dreptului de autor și drepturilor conexe aplicabile radiodifuziunii prin satelit și retransmisiei prin cablu (JO L 248, 06.10.1993, p. 15).

⁴ Directiva Consiliului 93/98/CEE din 29 octombrie 1993 privind armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor și a unor drepturi conexe (JO L 290, 24.11.1993, p. 9).

⁵ Directiva Parlamentului European și a Consiliului 96/9/CE din 11 martie 1996 privind protecția juridică a bazelor de date (JO L 77, 27.03.1996, p. 20).

(27) Simpla furnizare a instalațiilor care permit sau care realizează comunicarea nu reprezintă comunicare în sensul prezentei directive.

(28) În sensul prezentei directive, protecția dreptului de autor include dreptul exclusiv de a controla distribuția unei opere încorporate într-un bun corporal. Prima vânzare a originalului unei opere sau a unor copii ale acesteia în cadrul Comunității de către titularul dreptului de autor sau cu consimțământul acestuia epuizează dreptul de a controla revânzarea acestuia în cadrul Comunității. Acest drept nu trebuie epuizat prin vânzarea originalului sau a copiilor acestuia în afara Comunității de către titularul dreptului de autor sau cu consimțământul acestuia. Dreptul de închiriere sau de împrumut al autorului a fost reglementat de Directiva 92/100/CEE. Dreptul de distribuție prevăzut în prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor privind drepturile de închiriere sau împrumut prevăzute în capitolul I din directiva menționată.

(29) Problema epuizării dreptului nu se aplică în cazul serviciilor, în special al serviciilor on-line. Acest argument se aplică și în cazul unei copii fizice a unei opere sau a unui alt obiect protejat, realizată de utilizatorul unui astfel de serviciu cu consimțământul titularului dreptului. În consecință, același principiu se aplică în cazul închirierii sau împrumutului originalelor sau copiilor operelor sau ale altor obiecte protejate care reprezintă servicii prin însăși natura lor. Spre deosebire de CD-ROM sau CD-I, în cazul cărora proprietatea intelectuală este încorporată într-un suport fizic, mai exact într-un produs, fiecare serviciu on-line este de fapt o operațiune care ar trebui supusă autorizării în cazurile în care dreptul de autor sau drepturile conexe prevăd astfel.

(30) Drepturile prevăzute în prezenta directivă pot fi transferate, cesionate sau pot face obiectul unor contracte de licență, fără a aduce atingere legislației naționale relevante privind dreptul de autor sau drepturile conexe.

(31) Trebuie păstrat un echilibru just între drepturile și interesele diverselor categorii de titulari de drepturi, precum și între acestea și drepturile și interesele utilizatorilor de obiecte protejate. Excepțiile existente și limitările de drepturi stabilite de statele membre trebuie reanalizate prin prisma noului mediu electronic. Diferențele existente între excepțiile și limitările privind anumite acte restricționate au efecte negative directe asupra funcționării pieței interne în domeniul dreptului de autor și a drepturilor conexe. Asemenea diferențe ar putea deveni mai pronunțate odată cu dezvoltarea exploatarea în străinătate a operelor și a activităților transfrontaliere. Pentru a asigura buna funcționare a pieței interne, astfel de excepții și limitări trebuie definite într-un mod mai armonizat. Gradul de armonizare a acestor excepții depinde de impactul lor asupra bunei funcționări a pieței interne.

(32) Prezenta directivă prevede o enumerare exhaustivă a excepțiilor și limitărilor privind dreptul de reproducere și dreptul de comunicare publică. Anumite excepții sau limitări se aplică doar dreptului de reproducere, dacă este cazul. Această listă ține cont în mod corespunzător de diferitele tradiții juridice ale statelor membre, având în același timp ca scop să asigure funcționarea pieței interne. Statele membre trebuie să aplice în mod coerent aceste excepții și limitări, care vor fi evaluate cu ocazia unei viitoare revizuirii a dispozițiilor legale de punere în aplicare.

(33) Dreptul exclusiv de reproducere trebuie să facă obiectul unei excepții având drept scop autorizarea anumitor acte de reproducere temporară, care sunt tranzitorii sau accesorii, constituind o parte integrantă și esențială a unui proces tehnologic și efectuate cu singurul scop de a permite fie efectuarea unei transmisii eficiente în rețea între terți printr-un

intermediar, fie utilizarea licită a unei opere sau a unui alt obiect protejat. Actele de reproducere avute în vedere nu ar trebui să aibă ele valoare economică proprie distinctă. În măsura în care îndeplinesc aceste condiții, excepția ar trebui să includă acte care permit navigarea (browsing), precum și realizarea de copii cache (caching), inclusiv cele care permit funcționarea eficientă a sistemelor de transmisie, cu condiția ca intermediarul să nu modifice informația și să nu împiedice utilizarea licită a tehnologiei, recunoscută și folosită pe larg de industrie, pentru a obține date despre utilizarea informației. Utilizarea este considerată licită dacă este autorizată de titularul de drept sau dacă nu este restricționată de lege.

(34) Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a prevedea anumite excepții sau limitări pentru cazurile în care utilizarea se face în scop educativ sau de cercetare științifică, în beneficiul instituțiilor publice, cum ar fi bibliotecile și arhivele, în scopul transmiterii de știri, pentru citate, pentru folosul persoanelor cu handicap, în scopul siguranței publice, în proceduri administrative sau judiciare.

(35) În cazul anumitor excepții sau limitări, titularii drepturilor trebuie să primească o compensație justă pentru a fi despăgubiți corespunzător pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate. La determinarea formei, a modalităților detaliate și a posibilelor niveluri ale acestei juste compensații, ar trebui să se țină cont de împrejurările specifice fiecărui caz. În evaluarea acestor împrejurări, un criteriu util ar fi potențialul prejudiciu cauzat titularului de drept prin actul în cauză. În cazul în care titularul dreptului a fost deja plătit în altă formă, de exemplu sub forma unor redevențe din contractul de licență, nu se mai poate face o plată specifică sau separată. Nivelul justei compensații ar trebui să țină cont de gradul de utilizare a măsurilor tehnologice de protecție prevăzute de prezenta directivă. Anumite situații în care prejudiciul cauzat titularului de drept este minim nu pot da naștere unei obligații de plată.

(36) Statele membre pot prevedea compensații juste pentru titularii drepturilor chiar și atunci când aplică dispozițiile opționale cu privire la excepții și limitări care nu necesită asemenea compensații.

(37) Regimurile naționale existente în domeniul reprografiei nu trebuie să creeze, acolo unde există, obstacole majore pentru piața internă. Statelor membre ar trebui să li se permită să prevadă excepții și limitări în cazul reprografiei.

(38) Statelor membre ar trebui să li se permită să prevadă o excepție sau limitare de la dreptul de reproducere pentru anumite tipuri de reproduceri de materiale audio, vizuale și audiovizuale folosite în scopuri private, printr-o compensație justă. O astfel de excepție poate implica introducerea sau menținerea sistemelor de remunerare în vederea compensării prejudiciului cauzat titularilor de drepturi. Deși diferențele existente între acele sisteme de remunerare afectează funcționarea pieței interne, acestea nu ar trebui în ceea ce privește reproducerile private pe suport analogic, să aibă un impact semnificativ asupra evoluției societății informaționale. Crearea de copii private pe suport digital poate fi mult mai răspândită și poate avea un impact economic mai mare. În consecință, ar trebui să se țină cont în mod corespunzător de diferențele dintre copierea privată pe suport digital și cea pe suport analogic și să se facă distincție între ele în anumite privințe.

(39) La aplicarea excepției sau a limitării în cazul copierii private, statele membre ar trebui să țină cont în mod corespunzător de evoluția economică și tehnologică, în special cu privire la copierea privată pe suport digital și sistemele de remunerare aferente, dacă sunt disponibile măsuri tehnologice de protecție eficiente. Astfel de excepții sau limitări nu trebuie să

obstrucționeze folosirea măsurilor tehnologice sau acțiunea îndreptată împotriva oricărei acțiuni de încălcare a dispozițiilor legale.

(40) Statele membre pot prevedea o excepție sau limitare în beneficiul anumitor instituții non-profit, cum ar fi biblioteci publice și instituții echivalente, precum și arhive. Această excepție ar trebui totuși limitată la anumite cazuri speciale reglementate de dreptul de reproducere. O astfel de excepție sau limitare nu se aplică utilizării în contextul furnizării online a operelor sau a altor obiecte protejate. Prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere dreptului statelor membre de a prevedea derogări de la dreptul exclusiv de împrumut public în conformitate cu art. 5 din Directiva 92/100/CEE. În consecință, ar trebui promovate contracte sau licențe specifice care, fără a crea dezechilibre, să favorizeze astfel de instituții și obiectivele acestora în materie de difuzare.

(41) La aplicarea excepției sau a limitării privind înregistrările efemere efectuate de organisme de radiodifuziune și televiziune, trebuie să se înțeleagă că instalațiile proprii organismului de radiodifuziune sau televiziune le includ pe cele ale unei persoane care acționează în numele și sub răspunderea organismului de radiodifuziune sau televiziune.

(42) La aplicarea excepției sau a limitării prevăzute în scopuri necomerciale educaționale și de cercetare științifică, inclusiv pentru învățământul la distanță, natura necomercială a activității în cauză ar trebui să fie determinată prin activitatea în sine. Structura organizațională și mijloacele de finanțare ale instituției în cauză nu sunt factori decisivi în această privință.

(43) Este totuși foarte important ca statele membre să adopte toate măsurile necesare facilitării accesului la opere ale persoanelor cu un handicap care constituie un obstacol în calea utilizării operelor în sine și să acorde o atenție deosebită formatelor accesibile.

(44) Aplicarea excepțiilor sau limitărilor prevăzute de prezenta directivă trebuie realizată în conformitate cu obligațiile internaționale. Astfel de excepții și limitări nu pot fi aplicate într-un mod care să aducă atingere intereselor legitime ale titularului dreptului sau care să intre în conflict cu exploatarea normală a operei sale sau a altor obiecte protejate. Prevederea unor astfel de excepții sau limitări de către statele membre ar trebui, în special, să reflecte în mod corespunzător impactul economic crescut pe care îl pot avea astfel de excepții și limitări în contextul noului mediu electronic. În consecință, ar putea fi necesar să se restrângă și mai mult domeniul de aplicare a anumitor excepții sau limitări în ceea ce privește anumite utilizări noi ale operelor și ale altor obiecte protejate.

(45) Excepțiile și limitările menționate în art. 5 alin. (2), (3) și (4) nu ar trebui totuși să împiedice definirea relațiilor contractuale destinate să asigure compensații juste titularilor de drepturi în măsura în care legislația națională permite acest lucru.

(46) Recurgerea la medieri ar putea ajuta utilizatorii și titularii drepturilor în soluționarea litigiilor. Comisia, în cooperare cu statele membre din cadrul Comitetului de contact trebuie să efectueze un studiu asupra unor noi metode de soluționare a litigiilor privind dreptul de autor și drepturile conexe.

(47) Evoluția tehnologică va permite titularilor de drepturi să facă uz de măsurile tehnologice destinate să prevină sau să restricționeze actele neautorizate de către titularii oricărui drept de autor, ai oricăror drepturi conexe sau ai dreptului *sui generis* asupra bazelor de date. Există totuși pericolul desfășurării unor activități ilegale pentru a permite sau facilita încălcarea protecției tehnice furnizate de aceste măsuri. Pentru a evita abordările juridice

fragmentate care ar putea împiedica funcționarea pieței interne, este necesar să se prevadă o protecție juridică armonizată împotriva încălcării măsurilor tehnologice eficiente și împotriva furnizării de dispozitive și produse sau servicii în acest scop.

(48) Trebuie prevăzută o astfel de protecție juridică în ceea ce privește măsurile tehnologice care restricționează eficient actele neautorizate de către titularii oricărui drept de autor, oricăror drepturi conexe sau ai dreptului *sui generis* asupra bazelor de date, fără ca, totuși, să împiedice funcționarea normală a echipamentelor electronice și evoluția tehnologică a acestora. O astfel de protecție juridică nu implică obligația proiectării de dispozitive, produse și componente sau servicii care să corespundă măsurilor tehnologice, atât timp cât astfel de dispozitive, produse, componente sau servicii nu intră sub incidența interdicțiilor impuse de art. 6. O astfel de protecție juridică trebuie să respecte principiul proporționalității și să nu interzică dispozitivele sau activitățile cu scop comercial semnificativ sau care sunt destinate utilizării în alte scopuri decât cele care contravin protecției tehnice. Această protecție nu trebuie să împiedice cercetarea criptografiei.

(49) Protecția juridică a măsurilor tehnologice nu aduce atingere aplicării oricăror dispoziții naționale care ar putea interzice posesia în scopuri private a dispozitivelor, produselor sau componentelor având drept scop încălcarea măsurilor tehnologice.

(50) O astfel de protecție juridică armonizată nu aduce atingere dispozițiilor specifice privind protecția prevăzută de Directiva 91/250/CEE. În special, aceasta nu trebuie aplicată protecției măsurilor tehnologice utilizate pentru programele de calculator, care este menționată exclusiv în directiva în cauză. Aceasta nu trebuie să obstrucționeze sau să împiedice dezvoltarea sau utilizarea oricăror mijloace de încălcare a unei măsuri tehnologice necesare pentru a permite întreprinderea de acte în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (3) sau art. 6 din Directiva 91/250/CEE. Art. 5 și 6 din directiva menționată determină numai excepțiile de la drepturile exclusive aplicabile programelor de calculator.

(51) Protecția juridică a măsurilor tehnologice se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor privind ordinea publică, definită în art. 5, sau securitatea publică. Statele membre trebuie să promoveze măsurile voluntare luate de titularii de drepturi, inclusiv încheierea și punerea în aplicare a unor acorduri între titularii de drepturi și alte părți implicate, pentru a permite atingerea obiectivelor anumitor excepții sau limitări prevăzute de legislațiile naționale în conformitate cu prezenta directivă. În absența unor astfel de măsuri voluntare sau acorduri într-o perioadă de timp rezonabilă, statele membre trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru a se asigura că titularii de drepturi oferă beneficiarilor unor astfel de excepții sau limitări mijloacele adecvate pentru a beneficia de ele, prin modificarea unei măsuri tehnologice aplicate sau prin alte mijloace. Totuși, pentru a preveni utilizarea abuzivă a unor astfel de măsuri luate de către titularii de drepturi, inclusiv în cadrul unor acorduri, sau luate de un stat membru, orice măsură tehnologică adoptată pentru punerea în aplicare a unor astfel de măsuri trebuie să se bucure de protecție juridică.

(52) La aplicarea unei excepții sau limitări privind copierea privată în conformitate cu art. 5 alin. (2) lit. (b), statele membre trebuie, de asemenea, să promoveze utilizarea măsurilor voluntare pentru a permite atingerea obiectivelor unei astfel de excepții sau limitări. Dacă, într-o perioadă de timp rezonabilă, nici o astfel de măsură voluntară nu este luată pentru a permite reproducerea în folos personal, statele membre pot adopta măsuri pentru a permite beneficiarilor excepțiilor sau limitărilor în cauză să beneficieze de ele. Măsurile voluntare luate de titularii de drepturi, inclusiv acordurile dintre titularii de drepturi și alte părți implicate, precum și măsurile luate de statele membre, nu împiedică titularii de drepturi să folosească măsurile tehnologice care sunt în acord cu excepțiile sau limitările privind copierea

privată prevăzută de legislațiile naționale în conformitate cu art. 5 alin. (2) lit. (b), ținând cont de condiția compensației echitabile prevăzută în dispoziția menționată și de posibila diferențiere între diversele condiții de utilizare în conformitate cu art. 5 alin. (5), cum ar fi controlul asupra numărului de reproduceri. Pentru a împiedica utilizarea abuzivă a acestor măsuri, orice măsură tehnologică adoptată pentru punerea lor în aplicare ar trebui să se bucure de protecție juridică.

(53) Protecția măsurilor tehnologice ar trebui să asigure un mediu sigur pentru furnizarea de servicii interactive la cerere, astfel încât publicul să poată avea acces la opere sau alte obiecte protejate din orice loc și în orice moment. În cazurile în care astfel de servicii sunt reglementate prin dispoziții contractuale, primul și al doilea paragraf din art. 6 alin. (4) nu ar trebui aplicate. Formele neinteractive ale utilizării on-line rămân sub incidența acestor dispoziții.

(54) S-au făcut progrese importante în domeniul standardizării internaționale a sistemelor tehnice de identificare a operelor și obiectelor protejate în format digital. Într-un mediu în care rețelele ocupă un loc din ce în ce mai important, diferențele dintre măsurile tehnologice ar putea conduce la o incompatibilitate a sistemelor din cadrul Comunității. Compatibilitatea și interoperabilitatea diferitelor sisteme trebuie să fie încurajată. Ar fi de dorit să se încurajeze dezvoltarea de sisteme globale.

(55) Dezvoltarea tehnologică va facilita distribuirea operelor, de regulă în rețea, și va crea necesitatea ca titularii de drepturi să identifice mai bine opera sau orice alt obiect protejat, autorul sau orice alt titular de drepturi, și să furnizeze informații privind condițiile și modalitățile de utilizare a operei sau a altui obiect protejat pentru a facilita gestionarea drepturilor aferente. Titularii de drepturi trebuie să fie încurajați să folosească marcaje care să indice, pe lângă informațiile menționate mai sus, *inter alia*, autorizația lor atunci când distribuie opere sau alte obiecte protejate în rețele.

(56) Cu toate acestea, există pericolul desfășurării de activități ilegale cu scopul de a elimina sau modifica informațiile electronice de gestionare a drepturilor de autor anexate sau de a distribui, a importa în scopul distribuirii, a difuza, a comunica publicului sau a pune la dispoziția publicului opere sau alte obiecte protejate din care aceste informații au fost eliminate neautorizat. Pentru a evita abordările juridice fragmentate care ar putea împiedica funcționarea pieței interne, este necesar să se prevadă o protecție juridică armonizată împotriva oricărui astfel de activități.

(57) Orice astfel de sisteme informaționale de gestionare a drepturilor, menționate anterior, pot, în funcție de modul în care au fost concepute, să proceseze datele cu caracter personal referitoare la obiceiurile de consum ale persoanelor în ceea ce privește obiectele protejate și permit în același timp urmărirea comportamentului la conectarea on-line. Aceste mijloace tehnice trebuie să încorporeze în funcțiile lor tehnice măsuri de protecție a informațiilor private în conformitate cu Directiva Parlamentului European și a Consiliului 95/46/CE din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește procesarea datelor personale și libera circulație a acestor date¹.

(58) Statele membre trebuie să prevadă sancțiuni și căi de atac eficiente împotriva încălcărilor drepturilor și obligațiilor prevăzute în prezenta directivă. Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că aceste sancțiuni și căi de atac sunt aplicate. Sancțiunile astfel prevăzute trebuie să fie eficiente, proporționale și descurajatoare și includ

¹ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

posibilitatea de a solicita daune-interese și/sau o ordonanță președințială și, dacă este cazul, confiscarea materialului utilizat pentru comiterea infracțiunii.

(59) În mediul digital, în special, serviciile intermediarilor pot fi folosite din ce în ce mai mult de către terți pentru comiterea de infracțiuni. În multe cazuri, astfel de intermediari sunt cel mai bine plasați pentru a pune capăt unor asemenea încălcări. În consecință, fără a aduce atingere oricăror alte sancțiuni sau căi de atac disponibile, titularii de drepturi trebuie să aibă posibilitatea de a solicita ca o ordonanță președințială să fie pronunțată împotriva unui intermediar care distribuie într-o rețea o copie ilegală a unei opere protejate sau a unui alt obiect protejat. Această posibilitate trebuie să fie prevăzută chiar și în cazurile în care actele întreprinse de intermediar constituie excepții în conformitate cu art. 5. Condițiile și modalitățile privind o astfel de ordonanță președințială trebuie să rămână de competența legislației naționale a statelor membre.

(60) Protecția prevăzută de prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor legale naționale sau comunitare din alte domenii, cum ar fi proprietatea industrială, protecția datelor, accesul condiționat, accesul la documente publice și regula cronologiei exploatării media, care pot aduce atingere protecției dreptului de autor și a drepturilor conexe.

(61) În vederea conformării la dispozițiile Tratatului OMPI privind interpretările sau execuțiile și fonogramele, se impune modificarea Directivelor 92/100/CEE și 93/98/CEE,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECTIV ȘI DOMENIU DE APLICARE

Articolul 1

Domeniul de aplicare

1. Prezenta directivă reglementează protecția juridică a dreptului de autor și a drepturilor conexe în cadrul pieței interne, acordând o atenție specială societății informaționale.
2. Cu excepția cazurilor menționate în art. 11, prezenta directivă lasă intacte și nu aduce în nici un fel atingere dispozițiilor comunitare privind:
 - (a) protecția juridică a programelor de calculator;
 - (b) dreptul de închiriere, dreptul de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale;
 - (c) dreptul de autor și drepturile conexe privind difuzarea programelor prin satelit și retransmisia prin cablu;
 - (d) durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe;
 - (e) protecția juridică a bazelor de date.

CAPITOLUL II

DREPTURI ȘI EXCEPȚII

Articolul 2

Dreptul de reproducere

Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloace și în orice formă, în totalitate sau în parte:

- (a) pentru autori, a operelor lor;
- (b) pentru artiștii interpreți sau executanți, a înregistrărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;
- (c) pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;
- (d) pentru producătorii primelor înregistrări ale filmelor, a originalului și a copiilor filmelor lor;
- (e) pentru organismele de radiodifuziune sau televiziune, a înregistrărilor programelor difuzate de ei, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit.

Articolul 3

Dreptul de comunicare a operelor către public și dreptul de a pune la dispoziția publicului alte obiecte protejate

1. Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice comunicare către public a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.

2. Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice punerea la dispoziția publicului, prin cablu sau fără cablu, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment:

- (a) pentru artiștii interpreți sau executanți, a înregistrărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;
- (b) pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;
- (c) pentru producătorii primelor înregistrări ale filmelor, a originalului și copiilor filmelor lor;
- (d) pentru organismele de radiodifuziune sau televiziune, a înregistrărilor programelor difuzate de ei, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit.

3. Drepturile menționate în alin. (1) și (2) nu sunt epuizate de nici un act de comunicare către public sau de punere la dispoziția publicului în sensul prezentului articol.

Articolul 4

Dreptul de distribuire

1. Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice formă de distribuire către public, prin vânzare sau prin altă modalitate, a originalului operei sau a copiilor acestuia.

2. Dreptul de distribuire a originalului sau a copiilor operei nu se epuizează în cadrul Comunității, exceptând cazul în care prima vânzare sau primul altfel de transfer al proprietății asupra obiectului în cauză în cadrul Comunității se face de către titularul dreptului sau cu acordul acestuia.

Articolul 5

Excepții și limitări

1. Actele de reproducere temporară menționate în art. 2, care sunt trecătoare sau accesorii [și] sunt parte integrantă și esențială a unui proces tehnologic și al căror scop unic este să permită desfășurarea:

- (a) unei transmisii într-o rețea între terți printr-un intermediar sau
- (b) unei utilizări legale

a unei opere sau a unui alt obiect protejat și care nu au semnificație economică independentă, sunt excluse de la dreptul de reproducere prevăzut în art. 2.

2. Statele membre pot prevedea excepții și limitări de la dreptul de reproducere prevăzut la art. 2, în următoarele cazuri:

- (a) pentru reproduceri pe hârtie sau orice suport similar, realizate prin folosirea oricărui tip de tehnici fotografice sau prin alt proces cu efecte similare, cu excepția partiturilor, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații juste;
- (b) pentru reproduceri pe orice suport realizate de către o persoană fizică în scopuri private și pentru scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații juste care să țină cont de aplicarea sau neaplicarea măsurilor tehnologice prevăzute în art. 6 pentru operele sau obiectele protejate în cauză;
- (c) pentru acte specifice de reproducere realizate de către biblioteci publice, instituții de învățământ sau muzee, sau de către arhive, al căror scop nu este obținerea de avantaje comerciale sau economice directe sau indirecte;
- (d) pentru înregistrări efemere ale operelor realizate de organisme de radiodifuziune sau televiziune prin utilizarea propriilor instalații și pentru propriile programe difuzate; poate fi permisă păstrarea acestor înregistrări în arhive oficiale, în baza valorii lor documentare excepționale;

(e) pentru reproduceri ale programelor difuzate de instituții sociale non-profit, cum ar fi spitale sau închisori, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații juste.

3. Statele membre pot prevedea excepții sau limitări la drepturile prevăzute în art. 2 și 3 în următoarele cazuri:

(a) utilizarea în scopul unic de ilustrare în cadrul procesului educativ sau al cercetărilor științifice, atât timp cât sunt indicate sursele, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil și în măsura justificată de scopurile necomerciale urmărite;

(b) utilizări, în folosul persoanelor cu handicap, având legătură directă cu acel handicap, de natură necomercială, în măsura impusă de handicapul specific;

(c) reproducerea de către presă, comunicarea publică sau punerea la dispoziție a unor articole publicate privind subiecte de actualitate economice, politice sau religioase sau a unor opere radiodifuzate sau televizate sau a altor obiecte protejate cu același caracter, în cazurile în care astfel de utilizări nu sunt în mod expres rezervate și în măsura în care este indicată sursa, inclusiv numele autorului, sau folosirea operelor sau a altor obiecte protejate pentru difuzarea evenimentelor curente, în măsura în care este justificată de scopuri de informare și sub rezerva de a indica sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil;

(d) citări în scopul realizării de critici sau recenzii, cu condiția ca acestea să se refere la o operă sau un alt obiect protejat care a fost deja pus în mod legal la dispoziția publicului, să fie indicată sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil, și ca folosirea lor să fie în conformitate cu practica corectă și în măsura justificată de anumite scopuri specifice;

(e) folosirea în scopul securității publice sau pentru a asigura o bună derulare și raportare a procedurilor administrative, parlamentare sau judiciare;

(f) folosirea discursurilor politice, precum și a extraselor din prelegeri publice sau a operelor sau a altor obiecte protejate similare, în măsura justificată de scopul informativ urmărit și cu condiția să fie indicată sursa, inclusiv numele autorului, cu excepția cazurilor în care acest lucru se dovedește imposibil;

(g) utilizarea în timpul ceremoniilor religioase sau a ceremoniilor oficiale organizate de o autoritate publică;

(h) utilizarea operelor, cum ar fi lucrări de arhitectură sau sculptură, destinate amplasării permanente în locuri publice;

(i) includerea accidentală a unei opere sau a unui alt obiect protejat în alt material;

(j) utilizarea în scopul anunțării expozițiilor publice sau a vânzărilor de opere de artă, în măsura necesară pentru promovarea evenimentului, excluzând alte scopuri comerciale;

(k) utilizarea în cazul caricaturilor, parodierii sau pastişelor;

(l) utilizarea în cazul demonstrațiilor sau reparării de echipamente;

(m) utilizarea unei opere artistice sub forma unui imobil sau desen sau plan al unui imobil în scopul reconstrucției imobilului respectiv;

(n) utilizarea, în scopul cercetării sau studiului privat, prin comunicarea sau punerea la dispoziția persoanelor aflate în clădirile instituțiilor prevăzute în alin. (2) lit. (c), prin intermediul unor terminale speciale, a unor opere sau a altor obiecte protejate cuprinse în cadrul colecțiilor lor, care nu fac obiectul condițiilor de achiziționare sau de licențiere;

(o) utilizarea în alte cazuri de mai mică importanță unde excepțiile și limitările sunt deja prevăzute de legislațiile naționale, cu condiția ca acestea să se refere numai la utilizări similare și să nu afecteze libera circulație a mărfurilor și a serviciilor în cadrul Comunității, fără a aduce atingere altor excepții sau limitări prevăzute în prezentul articol.

4. În cazurile în care statele membre pot prevedea o excepție sau limitare la dreptul de reproducere în temeiul alin. (2) și (3), acestea pot prevedea în mod similar o excepție sau limitare la dreptul de distribuire prevăzut în art. 4, în măsura justificată de scopul actului autorizat de reproducere.

5. Excepțiile și limitările prevăzute în alin. (1), (2), (3) și (4) se aplică numai în anumite cazuri speciale care nu intră în conflict cu exploatarea normală a operei sau a altui obiect protejat și nu aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularului dreptului.

CAPITOLUL III

PROTECȚIA MĂSURILOR TEHNOLOGICE ȘI A INFORMAȚIILOR REFERITOARE LA GESTIONAREA DREPTURILOR

Articolul 6

Obligații privind măsurile tehnologice

1. Statele membre prevăd o protecție juridică adecvată împotriva încălcării oricăror măsuri tehnologice eficiente, pe care persoana respectivă le adoptă cu bună știință sau având motive întemeiate să știe că urmărește acest obiectiv.

2. Statele membre prevăd o protecție juridică adecvată împotriva fabricării, importului, distribuției, vânzării, închirierii, publicității în scopul vânzării sau închirierii sau posesiunii în scopuri comerciale a dispozitivelor, produselor sau componentelor, sau furnizării de servicii care:

(a) fac obiectul unei promoții, publicități sau vânzări în scopul încălcării sau

(b) au doar un scop comercial sau o utilizare limitate în afara încălcării sau

(c) sunt proiectate, produse, adaptate sau realizate în principal în scopul de a permite și facilita încălcarea

oricăror măsuri tehnologice eficiente.

3. În sensul prezentei directive, „măsuri tehnologice” înseamnă orice tehnologie, dispozitiv sau componentă care, în cadrul funcționării normale, este proiectată pentru a

preveni sau limita, în ceea ce privește operele sau alte obiecte protejate, acte care nu sunt autorizate de titularul dreptului de autor al unui drept conex dreptului de autor conform dispozițiilor legale sau de titularul dreptului *sui generis* prevăzut în capitolul III din Directiva 96/9/CE. Măsurile tehnologice sunt considerate eficiente când utilizarea unei opere sau a unui alt obiect protejat este controlată de către titularii de drepturi în baza aplicării unui cod de acces sau a unui procedeu de protecție, cum ar fi criptarea, bruierea sau alte transformări ale operei sau ale altui obiect protejat, sau a unui mecanism de control al copierii, care atinge obiectivul protecției.

4. Fără a aduce atingere protecției juridice prevăzute în alin. (1), în absența măsurilor voluntare luate de către titularii de drepturi, inclusiv a acordurilor dintre titularii de drepturi și alte părți implicate, statele membre adoptă măsurile adecvate pentru a asigura că beneficiarii excepțiilor sau limitărilor prevăzute de legislația națională în conformitate cu art. 5 alin (2) lit. (a), (c), (d), (e) și alin. (3) lit. (a), (b) sau (e), pot beneficia de excepțiile sau limitările menționate, în măsura necesară pentru a beneficia de excepția sau limitarea în cauză în cazurile în care beneficiarul are acces legal la opera sau obiectul protejat în cauză.

Un stat membru poate, de asemenea, să adopte astfel de măsuri cu privire la beneficiarul unei excepții sau limitări prevăzute în conformitate cu art. 5 alin. (2) lit. (b), mai puțin în cazul în care reproducerea în folos personal a fost deja permisă de către titularii de drepturi în măsura necesară pentru a beneficia de excepția sau limitarea în cauză și în conformitate cu dispozițiile art. 5 alin. (2) lit. (b) și alin. (5), fără a împiedica titularii de drepturi să adopte măsuri adecvate referitoare la numărul de reproduceri în conformitate cu aceste dispoziții.

Măsurile tehnologice aplicate în mod voluntar de către titularii de drepturi, inclusiv cele puse în aplicare prin acorduri voluntare, și măsurile tehnologice puse în aplicare prin măsurile adoptate de către statele membre, se bucură de protecția juridică prevăzută în alin. (1).

Dispozițiile primului și celui de-al doilea paragraf nu se aplică operelor sau altor obiecte protejate puse la dispoziția publicului la cerere, conform unor dispoziții contractuale convenite între părți, astfel încât oricine să poată avea acces la aceste lucrări din orice loc și în orice moment.

Atunci când prezentul articol este aplicat în contextul Directivelor 92/100/CEE și 96/9/CE, prezentul paragraf se aplică *mutatis mutandis*.

Articolul 7

Obligații privind informațiile referitoare la gestionarea drepturilor

1. Statele membre prevăd o protecție juridică adecvată împotriva oricărei persoane care, în cunoștință de cauză, desfășoară fără autorizație următoarele acte:

(a) eliminarea sau modificarea oricăror informații referitoare la gestionarea drepturilor în format electronic;

(b) distribuirea, importul în vederea distribuirii, radiodifuzarea, comunicarea publică sau punerea la dispoziția publicului a unor opere sau a altor obiecte protejate în temeiul prezentei directive sau în conformitate cu capitolul III din Directiva 96/9/CE, din care au fost eliminate sau modificate fără autorizație informațiile referitoare la gestionarea drepturilor în format electronic,

dacă persoana știe sau are motive întemeiate să știe că, făcând acest lucru, provoacă, permite, facilitează sau ascunde încălcarea unui drept de autor sau a oricăror alte drepturi conexe dreptului de autor prevăzute de lege sau a dreptului *sui generis* prevăzut în capitolul III din Directiva 96/9/CE.

2. În sensul prezentei directive, „informație referitoare la gestionarea drepturilor” înseamnă orice informație furnizată de titularul de drepturi care identifică opera sau alt obiect protejat prevăzut de prezenta directivă sau reglementat de dreptul *sui generis* prevăzut în capitolul III din Directiva 96/9/CE, autorul sau alt titular de drepturi, sau informații despre condițiile și modalitățile de utilizare a operei sau a altui obiect protejat, precum și orice numere sau coduri reprezentând aceste informații.

Primul paragraf se aplică atunci când oricare din aceste elemente ale informației este asociat unei copii sau apare în conexiune cu comunicarea publică a unei opere sau a altui obiect protejat prevăzut de prezenta directivă sau reglementat de dreptul *sui generis* prevăzut în capitolul III din Directiva 96/9/CE.

CAPITOLUL IV

DISPOZIȚII COMUNE

Articolul 8

Sanctiuni și căi de atac

1. Statele membre prevăd sancțiuni și căi de atac adecvate pentru încălcarea drepturilor și obligațiilor prevăzute de prezenta directivă și adoptă toate măsurile necesare pentru a asigura aplicarea acestora. Sancțiunile astfel stabilite sunt eficiente, proporționate și descurajatoare.

2. Fiecare stat membru adoptă măsurile necesare pentru a permite titularilor de drepturi ale căror interese sunt afectate de o infracțiune săvârșită pe teritoriul său să intenteze o acțiune prin care să solicite daune-interese și/sau pronunțarea unei ordonanțe președințiale, precum și, dacă este cazul, confiscarea materialelor utilizate pentru săvârșirea infracțiunii, precum și a dispozitivelor, produselor sau componentelor menționate în art. 6 alin. (2).

3. Statele membre trebuie să asigure că titularii de drepturi pot solicita ca o ordonanță președințială să fie pronunțată împotriva intermediarilor ale căror servicii sunt folosite de către terți pentru a încălca dreptul de autor sau un drept conex.

Articolul 9

Menținerea altor dispoziții legale

Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor privind în special brevetele, mărcile înregistrate, desenele și modelele industriale, modelele utilitare, topografia semiconductoarelor, caracterele tipografice, accesul condiționat, accesul serviciilor de radiodifuziune sau televiziune la transmisia prin cablu, protecția tezaurilor naționale, cerințele privind depozitele legale, dispozițiile legale privind practicile restrictive și concurența neloială, secretele de afaceri, securitatea, confidențialitatea, protecția datelor și respectarea vieții private, accesul la documente publice și dreptul contractual.

Articolul 10

Aplicarea în timp

1. Dispozițiile prezentei directive se aplică tuturor operelor și altor obiecte protejate prevăzute de prezenta directivă și care sunt, la data de 22 decembrie 2002, protejate de legislația statelor membre în domeniul dreptului de autor și al drepturilor conexe sau care îndeplinesc criteriile de protecție în temeiul dispozițiilor prezentei directive sau în conformitate cu dispozițiile menționate în art. 1 alin. (2).
2. Prezenta directivă se aplică fără să aducă atingere actelor încheiate sau drepturilor dobândite înainte de 22 decembrie 2002.

Articolul 11

Adaptări tehnice

1. Directiva 92/100/CEE se modifică după cum urmează:
 - (a) Art. 7 se elimină;
 - (b) Art. 10 alin. (3) se înlocuiește cu următorul text:

„3. Limitările se aplică doar în anumite cazuri speciale care nu intră în conflict cu exploatarea normală a obiectelor protejate și care nu aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularului dreptului.”

2. Art. 3 alin. (2) din Directiva 93/98/CEE se înlocuiește cu următorul text:

„2. Drepturile producătorilor de fonograme expiră la 50 de ani de la data înregistrării lor. Cu toate acestea, dacă fonograma a fost publicată în mod legal în această perioadă, drepturile menționate expiră după 50 de ani de la data primei publicări legale. Dacă nu s-a realizat nici o publicare legală în perioada menționată în prima teză și dacă fonograma a fost comunicată legal publicului în decursul acestui termen, drepturile menționate expiră după 50 de ani de la data primei comunicări legale.

Cu toate acestea, în cazurile în care, din cauza expirării duratei de protecție acordate în temeiul alineatului prezent în versiunea sa anterioară modificării prin Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2001/29/CE din 22 mai 2001 de armonizare a anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională*, drepturile producătorilor de fonograme nu mai sunt protejate pe 22 decembrie 2002, prezentul paragraf nu are efectul de a proteja din nou aceste drepturi.

* JO L 167, 22.06.2001, p. 10.”

Articolul 12

Dispoziții finale

1. Cel târziu la 22 decembrie 2004 și apoi din trei în trei ani, Comisia înaintează Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social un raport privind

aplicarea prezentei directive, prin care, *inter alia*, pe baza informațiilor specifice furnizate de statele membre, examinează în special aplicarea art. 5, 6 și 8, ținând cont de evoluția pieței digitale. În cazul art. 6, examinează în special dacă articolul în cauză conferă un nivel suficient de protecție și dacă actele permise de lege sunt afectate negativ de folosirea măsurilor tehnologice eficiente. Dacă este necesar, în special pentru a asigura funcționarea pieței interne în conformitate cu art. 14 din Tratat, aceasta înaintează propuneri de modificare a prezentei directive.

2. Protecția drepturilor conexe prevăzută de prezenta directivă păstrează intactă și nu aduce în nici un fel atingere protecției dreptului de autor.

3. Se constituie un comitet de contact. Acesta este format din reprezentanți ai autorităților competente din statele membre. Comitetul este prezidat de un reprezentant al Comisiei și se reunește fie din inițiativa președintelui, fie la cererea delegației unui stat membru.

4. Sarcinile comitetului sunt următoarele:

(a) să examineze impactul prezentei directive asupra funcționării pieței interne și să semnaleze orice dificultate;

(b) să organizeze consultări privind toate problemele ce decurg din aplicarea prezentei directive;

(c) să faciliteze schimbul de informații privind evoluțiile semnificative ale legislației și jurisprudenței, precum și cele din domeniul economic, cultural, social și tehnologic;

(d) să funcționeze ca un forum de evaluare a pieței digitale de opere și alte obiecte, inclusiv copierea privată și utilizarea măsurilor tehnologice.

Articolul 13

Punerea în aplicare

1. Statele membre pun în aplicare dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 22 decembrie 2002 cel târziu. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la aceasta.

2. Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

3. Statele membre comunică Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 14

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

Articolul 15

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 22 mai 2001.

Pentru Parlamentul European
Președintele
N. FONTAINE

Pentru Consiliu
Președintele
M. WINBERG

DIRECTIVA PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI 2001/84/CE

din 27 septembrie 2001

privind dreptul de suită în beneficiul autorului unei opere de artă originale

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special art. 95,

având în vedere propunerea Comisiei¹,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social²,

în conformitate cu procedura prevăzută în art. 251 din Tratat³, având în vedere proiectul comun aprobat de comitetul de conciliere la 6 iunie 2001,

întrucât:

(1) În domeniul dreptului de autor, dreptul de suită reprezintă dreptul netransferabil și inalienabil al autorului unei opere originale de artă plastică sau grafică de a obține un beneficiu economic din vânzările succesive ale operei în cauză.

(2) Dreptul de suită este un drept cu caracter frugifer care dă autorului/artistului posibilitatea să perceapă o remunerație pentru înstrăinările succesive ale operei. Obiectul dreptului de suită este opera materială, și anume suportul în care este încorporată opera protejată.

(3) Scopul dreptului de suită este de a asigura că autorii operelor de artă plastică sau grafică beneficiază de succesul economic al operelor lor de artă originale. Acesta are rolul de a restabili echilibrul între situația financiară a autorilor operelor de artă plastică sau grafică și cea a altor creatori care beneficiază de exploatarea succesivă a operelor lor.

(4) Dreptul de suită face parte integrantă din dreptul de autor și constituie o prerogativă esențială a autorilor. Impunerea unui astfel de drept în toate statele membre răspunde necesității de a asigura creatorilor un nivel de protecție adecvat și standardizat.

(5) În temeiul art. 151 alin. (4) din Tratat, Comunitatea trebuie să ia în considerare aspectele culturale atunci când acționează în temeiul altor dispoziții din Tratat.

(6) Convenția de la Berna privind protecția operelor literare și artistice prevede că dreptul de suită este valabil doar dacă acest lucru este permis de legislația țării căreia îi aparține autorul în cauză. Prin urmare, acest drept este unul opțional, supus regulii reciprocității. Din jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene cu privire la aplicarea principiului

¹ JO C 178, 21.06.1996, p. 16 și JO C 125, 23.04.1998, p. 8.

² JO C 75, 10.03.1997, p. 17.

³ Avizul Parlamentului European din 9 aprilie 1997 (JO C 132, 28.04.1997, p. 88), confirmat la 27 octombrie 1999, Poziția comună a Consiliului din 19 iunie 2000 (JO C 300, 20.10.2000, p. 1) și Decizia Parlamentului European din 13 decembrie 2000 (JO C 232, 17.08.2000, p. 173). Decizia Parlamentului European din 3 iulie 2001 și Decizia Consiliului din 19 iulie 2001.

nediscriminării prevăzut în art. 12 din Tratat, așa cum apare în hotărârea din 20 octombrie 1993 în cauzele conexe C-92/92 și C-326/92 Phil Collins și alții¹, rezultă că dispozițiile de drept intern care conțin clauze de reciprocitate nu pot fi invocate pentru a refuza resortisanților altor state membre drepturile conferite resortisanților naționali. Aplicarea unor astfel de clauze în contextul comunitar este contrară principiului tratamentului egal care rezultă din interzicerea oricărei discriminări pe motiv de apartenență națională.

(7) Dat fiind procesul de internaționalizare a pieței comunitare de artă modernă și contemporană, accelerat în prezent de efectele noii economii, într-un context normativ în care puține state din exteriorul UE recunosc dreptul de suită, este esențial ca, pe plan extern, Comunitatea Europeană să inițieze negocieri în vederea introducerii obligativității art. 14b din Convenția de la Berna.

(8) Având în vedere existența acestei piețe internaționale, la care se adaugă absența dreptului de suită în câteva state membre și neconcordanțele existente în prezent între sistemele naționale care recunosc acest drept, este esențial să se stabilească dispoziții tranzitorii privind atât intrarea în vigoare, cât și reglementarea acestui drept, menite să păstreze competitivitatea pieței europene.

(9) Dreptul de suită este în prezent prevăzut în dreptul intern al majorității statelor membre. Astfel de dispoziții legale, acolo unde există, prezintă anumite diferențe, în special în ceea ce privește operele reglementate, beneficiarii dreptului, procentul aplicat, tranzacțiile care impun plata unor drepturi de autor și baza de calcul a acestora. Aplicarea sau neaplicarea unui astfel de drept are un impact semnificativ asupra mediului concurențial din cadrul pieței interne, în măsura în care existența sau absența obligației de plată care rezultă din dreptul de suită reprezintă un element ce trebuie luat în calcul de către fiecare persoană care dorește să vândă o operă de artă. Prin urmare, acest drept reprezintă un factor care contribuie la denaturarea concurenței și la deplasări ale vânzărilor în cadrul Comunității.

(10) Astfel de neconcordanțe legate de existența dreptului de suită și de aplicarea acestuia de către statele membre au un efect negativ direct asupra bunei funcționări a pieței interne a operelor de artă prevăzute în art. 14 din Tratat. Într-o astfel de situație, art. 95 din Tratat constituie temeiul legal adecvat.

(11) Obiectivele Comunității prevăzute în Tratat includ stabilirea unei uniuni cât mai strânse între popoarele Europei, promovarea unor relații strânse între statele membre ale Comunității și asigurarea progresului economic și social al acestora printr-o acțiune comună menită să elimine barierele ce divid Europa. În acest scop, Tratatul prevede crearea unei piețe interne care presupune eliminarea oricărui obstacol din calea liberei circulații a mărfurilor, a libertății de a presta servicii și a libertății de stabilire, precum și introducerea unui sistem de evitare a denaturării concurenței în cadrul pieței comune. Armonizarea legislației statelor membre privind dreptul de suită contribuie la îndeplinirea acestor obiective.

(12) A șasea Directivă a Consiliului 77/388/CEE din 17 mai 1977 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la impozitul pe cifra de afaceri - Sistemul comun privind taxa pe valoarea adăugată: bază uniformă de evaluare² introduce treptat un sistem comunitar de impozitare aplicabil, *inter alia*, și operelor de artă. Măsurile limitate la domeniul

¹ [1993] Culegere I-5145.

² JO L 145, 13.06.1977, p. 1. Directivă modificată ultima dată de Directiva 1999/85/CE (JO L 277, 28.10.1999, p. 34).

fiscal nu sunt suficiente pentru a garanta funcționarea armonioasă a pieței operelor de artă. Acest obiectiv nu poate fi atins fără o armonizare în domeniul dreptului de suită.

(13) Diferențele existente între legislații ar trebui eliminate atunci când acestea au un efect negativ asupra funcționării pieței interne, iar apariția oricăror noi diferențe în acest sens ar trebui împiedicată. Nu este necesar să se elimine sau să se împiedice apariția diferențelor care nu pot afecta funcționarea pieței interne.

(14) O condiție prealabilă pentru buna funcționare a pieței interne constă în existența unui mediu concurențial nedenaturat. Existența unor diferențe între dispozițiile naționale privind dreptul de suită denaturează concurența și determină deplasări ale vânzărilor în cadrul Comunității, ducând la o tratare diferențiată a artiștilor în funcție de locul vânzării operelor acestora. Prin urmare, problema în discuție implică o serie de aspecte transnaționale care nu pot fi reglementate satisfăcător prin intervenția statelor membre. Absența unor măsuri comunitare în acest sens ar fi contrară cerinței prevăzute în Tratat, care impune corectarea oricăror denaturări ale concurenței și a inegalității de tratament.

(15) Dată fiind amploarea discrepanțelor dintre dispozițiile de drept intern, este necesar să se adopte măsuri de armonizare menite să elimine neconcordanțele dintre legislațiile statelor membre în domeniile în care aceste neconcordanțe pot crea sau menține denaturări ale concurenței. Totuși, nu este necesar să se armonizeze fiecare dispoziție de drept intern a statelor membre privind dreptul de suită și, pentru a conferi un domeniu maxim de acoperire dispozițiilor de drept intern, este suficient să se limiteze armonizarea la acele dispoziții naționale care au efectul cel mai direct asupra funcționării pieței interne.

(16) Prin urmare, prezenta directivă respectă, în totalitate, principiile subsidiarității și proporționalității prevăzute în art. 5 din Tratat.

(17) Durata de protecție a dreptului de autor se întinde, în temeiul Directivei Consiliului 93/98/CEE din 29 octombrie 1993 privind armonizarea duratei de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe¹, pe o perioadă de 70 de ani după moartea autorului. Ar trebui prevăzută aceeași durată și pentru dreptul de suită. În consecință, numai originalele operelor de artă modernă și contemporană pot face obiectul dreptului de suită. Totuși, pentru a permite ordinilor juridice ale statelor membre care, în momentul adoptării prezentei directive, nu aplică dreptul de suită în beneficiul artiștilor, să încorporeze acest drept în sistemele lor juridice și, în plus, să dea posibilitatea agenților economici din respectivele state membre să se adapteze treptat la dreptul menționat anterior păstrându-și în același timp viabilitatea economică, statele membre în cauză ar trebui să beneficieze de o perioadă limitată de tranziție în care să poată continua să nu aplice dreptul de suită în beneficiul avânzilor-cauză ai artistului după moartea acestuia.

(18) Domeniul de aplicare a dreptului de suită ar trebui să includă toate actele de revânzare, cu excepția celor efectuate direct între persoanele care acționează în nume propriu, fără participarea unui profesionist al pieței obiectelor de artă. Acest drept nu ar trebui să includă actele de revânzare efectuate de persoane care acționează în nume propriu către muzee non-profit și care sunt deschise publicului. În ceea ce privește situația specială a galeriilor de artă care achiziționează opere de artă direct de la autori, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a exonera de dreptul de suită actele de revânzare care au loc în termen de trei ani de la data achiziționării. Ar trebui luate în considerare interesele artiștilor, limitându-se

¹ JO L 290, 24.11.1993, p. 9.

această derogare la actele de revânzare în cadrul cărora prețul de revânzare nu depășește 10 000 EUR.

(19) Trebuie precizat faptul că armonizarea introdusă de prezenta directivă nu se aplică manuscriselor originale aparținând scriitorilor și compozitorilor.

(20) Trebuie stabilit un regim eficient care să se bazeze pe experiența deja acumulată la nivel național în materie de drept de suită. Suma plătită în temeiul dreptului de suită trebuie calculată sub forma unui procent din prețul de vânzare și nu din creșterea în valoare a acelor opere a căror valoare originală a crescut.

(21) Este necesar să se armonizeze categoriile de opere de artă care fac obiectul dreptului de suită.

(22) Neaplicarea drepturilor de suită sub un prag minim poate ajuta la evitarea unor costuri de încasare și administrare disproporționat de ridicate în raport cu profiturile artistului. Totuși, în conformitate cu principiul subsidiarității, statelor membre ar trebui să li se permită să stabilească praguri naționale inferioare pragului comunitar, pentru a promova interesele noilor artiști. Date fiind sumele mici implicate, derogarea în cauză nu poate avea efecte semnificative asupra funcționării corecte a pieței interne.

(23) În prezent, procentele stabilite de diferitele state membre pentru aplicarea dreptului de suită variază considerabil. Funcționarea eficientă a pieței interne a operelor de artă modernă și contemporană necesită stabilirea unor procente cât mai uniforme.

(24) În vederea concilierii diferitelor interese existente pe piața operelor originale de artă, se recomandă stabilirea unei scale procentuale piramidale pentru câteva categorii de prețuri. Este important să se reducă riscul de efectuare a vânzărilor în alte părți și de eludare a reglementărilor comunitare în materie de drepturi de suită.

(25) În principiu, persoana care ar trebui să plătească drepturile de suită este vânzătorul. Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a oferi derogări de la acest principiu privind obligațiile de plată. Vânzătorul este persoana sau întreprinderea în numele căreia se încheie vânzarea.

(26) Este de dorit să se prevadă posibilitatea unei modificări periodice a pragului și a procentelor. În acest sens, Comisiei ar trebui să îi revină sarcina de a întocmi rapoarte periodice privind punerea în aplicare efectivă a dreptului de suită în statele membre și efectul acestuia asupra pieței comunitare a operelor de artă și, dacă este cazul, de a înainta propuneri de modificare a prezentei directive.

(27) Este de dorit să se precizeze care sunt beneficiarii dreptului de suită, luându-se în considerare principiul subsidiarității. Nu se recomandă luarea de măsuri prin prezenta directivă în domeniul dreptului de succesiune în vigoare în statele membre. Totuși, avânzii-cauză ai autorului trebuie să poată beneficia pe deplin de dreptul de suită după moartea acestuia, cel puțin după expirarea perioadei de tranziție menționate anterior.

(28) Statelor membre le revine responsabilitatea reglementării modului de exercitare a dreptului de suită, mai ales în ceea ce privește modul de gestionare a acestuia. În acest sens, o posibilitate ar fi gestionarea de către un organism de gestiune colectivă. Statele membre trebuie să se asigure că organismele de gestiune colectivă funcționează eficient și în condiții de transparență. De asemenea, statele membre trebuie să se asigure că sumele destinate

autorilor care sunt resortisanți ai altor state membre sunt colectate și distribuite. Prezenta directivă nu aduce atingere normelor de colectare și distribuție existente în statele membre.

(29) Exercițarea dreptului de suită ar trebui limitată la resortisanții Comunității, precum și la autorii străini, resortisanți ai unor țări a căror legislație oferă aceeași protecție autorilor care sunt resortisanți ai statelor membre. Un stat membru ar trebui să aibă posibilitatea de a acorda acest drept autorilor străini care își au domiciliul în statul membru în cauză.

(30) Ar trebui introduse proceduri adecvate pentru a monitoriza tranzacțiile și a asigura prin mijloace practice aplicarea eficientă de către statele membre a dreptului de suită. Aceasta implică și dreptul autorului sau al reprezentantului autorizat al acestuia de a obține orice informație necesară de la persoana fizică sau juridică obligată să plătească drepturi de autor. Statele membre care prevăd gestiunea colectivă a dreptului de suită pot să prevadă și că numai organismele răspunzătoare de această gestiune colectivă au dreptul de a obține informații,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE

Articolul 1

Obiectul dreptului de suită

(a) Statele membre prevăd, în beneficiul autorului unei opere originale de artă, un drept de suită, definit ca un drept inalienabil și la care nu se poate renunța nici chiar anticipat, de a încasa un procent din prețul de vânzare obținut la orice revânzare a operei ulterioară primei înstrăinări a operei de către autor.

(b) Dreptul menționat în alin. (1) se aplică tuturor actelor de revânzare care implică, în calitate de vânzători, cumpărători sau intermediari, profesioniști ai pieței obiectelor de artă, cum ar fi saloane, galerii de artă și, în general, orice comerciant de opere de artă.

(c) Statele membre pot să prevadă că dreptul menționat în alin. (1) nu se aplică actelor de revânzare în cadrul cărora vânzătorul a achiziționat opera direct de la autorul acesteia cu mai puțin de trei ani înainte de data revânzării în cauză și dacă prețul de revânzare nu depășește 10 000 EUR.

(d) Suma datorată în temeiul dreptului de suită se plătește de către vânzător. Statele membre pot să prevadă că una dintre persoanele fizice sau juridice menționate în alin. (2), alta decât vânzătorul, poate fi singura obligată la această plată sau poate împărți cu vânzătorul această obligație.

Articolul 2

Opere de artă cărora li se aplică dreptul de suită

1. În sensul prezentei directive, „operă de artă originală” reprezintă operele de artă plastică sau grafică, cum ar fi picturi, colaje, tablouri, desene, gravuri, tipărituri, litografii, sculpturi, tapițerii, obiecte ceramice sau din sticlă și fotografiile, cu condiția ca acestea să fi fost realizate chiar de către artist sau să fie copii considerate opere de artă originale.

2. Exemplarele operelor de artă care intră sub incidența prezentei directive, realizate în număr limitat chiar de către artist sau sub îndrumarea acestuia, se consideră a fi opere de artă originale în sensul prezentei directive. În mod normal, astfel de exemplare se numerotează, se semnează sau se autorizează prin diferite metode de către artist.

CAPITOLUL II

DISPOZIȚII SPECIALE

Articolul 3

Pragul de aplicare

1. Statelor membre le revine sarcina de a stabili prețul minim de vânzare de la care vânzările menționate în art. 1 sunt supuse dreptului de suită.
2. Acest preț minim de vânzare nu poate depăși în nici un caz suma de 3 000 EUR.

Articolul 4

Procente

1. Dreptul de suită menționat în art. 1 se calculează la următoarele procente:
 - (a) 4% pentru tranșa din prețul de vânzare până la 50 000 EUR;
 - (b) 3% pentru tranșa din prețul de vânzare între 50 000,01 EUR și 200 000 EUR;
 - (c) 1% pentru tranșa din prețul de vânzare între 200 000,01 EUR și 350 000 EUR;
 - (d) 0,5% pentru tranșa din prețul de vânzare între 350 000,01 EUR și 500 000 EUR;
 - (e) 0,25% pentru cea ce depășește 500 000 EUR.

Totuși, suma totală plătită ca drept de suită nu poate depăși 12 500 EUR.

2. Prin derogare de la alin. (1), statele membre pot aplica un procent de 5% pentru tranșa din prețul de vânzare menționată în alin. (1) lit. (a).
3. Dacă prețul de vânzare minim stabilit este mai mic de 3 000 EUR, statul membru stabilește procentul aplicabil pentru o tranșă din prețul de vânzare până la 3 000 EUR; acest procent nu poate fi mai mic de 4%.

Articolul 5

Baza de calcul

Prețurile de vânzare menționate în art. 3 și 4 sunt prețurile nete.

Articolul 6

Beneficiarii dreptului de suită

1. Dreptul menționat în art. 1 se plătește autorului operei și, sub rezerva art. 8 alin. (2), după moartea acestuia, avânzilor-cauză ai acestuia.
2. Statele membre pot prevedea administrarea colectivă obligatorie sau opțională a drepturilor menționate în art. 1.

Articolul 7

Beneficiari ai dreptului de suită-resortisanți ai unor țări terțe

1. Statele membre prevăd că autorii care sunt resortisanți ai unor țări terțe și, sub rezerva art. 8 alin. (2), avânzii-cauză ai acestora, beneficiază de dreptul de suită în conformitate cu prezenta directivă și cu legislația statului membru în cauză, doar dacă țara al cărui resortisant este autorul sau avândul-cauză al acestuia asigură protecția drepturilor de suită în țara respectivă pentru autorii din statele membre și pentru avânzii-cauză ai acestora.
2. Pe baza informațiilor furnizate de statele membre, Comisia publică cât mai curând posibil o listă orientativă a acelor țări terțe care îndeplinesc condițiile menționate în alin. (1). Această listă se actualizează constant.
3. În scopul protecției dreptului de suită, orice stat membru poate trata autorii care nu sunt resortisanți ai unui stat membru, dar care își au domiciliul în respectivul stat membru în același mod cu propriii resortisanți.

Articolul 8

Durata de protecție a dreptului de suită

1. Durata de protecție a dreptului de suită corespunde celei menționate în art. 1 din Directiva 93/98/CE.
2. Prin derogare de la alin. (1), acelor state membre care nu aplică imediat (de la data intrării în vigoare menționată în art. 13) dreptul de suită nu li se impune, pentru o perioadă care expiră la 1 ianuarie 2010 cel târziu, să aplice dreptul de suită în beneficiul avânzilor-cauză ai artistului după moartea acestuia.
3. Orice stat membru căruia i se aplică alin. (2) poate dispune de un termen suplimentar, dar care nu depășește doi ani, dacă este necesar, pentru a da posibilitatea agenților economici din statul membru în cauză să se adapteze treptat la sistemul dreptului de suită, păstrându-și în același timp viabilitatea economică, înainte ca acelui stat membru să i se ceară să aplice dreptul de suită în beneficiul avânzilor-cauză ai artistului după moartea acestuia. Cu cel puțin 12 luni înainte de sfârșitul perioadei prevăzute în alin. (2), statul membru în cauză prezintă Comisiei o informare motivată, astfel încât Comisia să poată emite un aviz, după consultările ce se impun, în termen de trei luni de la data primirii acestor informații. Dacă acesta nu se conformează avizului Comisiei, în termen de o lună statul membru informează Comisia și își justifică decizia. Notificarea și justificarea statului membru și avizul Comisiei se publică în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* și se trimit Parlamentului European.

4. În cazul încheierii cu succes, în termenele menționate în art. 8 alin. (2) și (3), a negocierilor internaționale menite să extindă aplicarea la nivel internațional a dreptului de suită, Comisia prezintă propuneri adecvate.

Articolul 9

Dreptul de a obține informații

Statele membre prevăd ca, pentru o perioadă de trei ani de la data revânzării, beneficiarii menționați la art. 6 să poată solicita oricărui profesionist al pieței obiectelor de artă menționat în art. 1 alin. (2) să furnizeze orice informații care pot fi necesare pentru a asigura achitarea drepturilor aferente revânzării.

CAPITOLUL III

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 10

Aplicarea în timp

Prezenta directivă se aplică tuturor operelor originale de artă definite în art. 2 care, la data de 1 ianuarie 2006, sunt încă protejate de legislația statelor membre în domeniul drepturilor de autor sau care, la acea dată, îndeplinesc criteriile de protecție în temeiul dispozițiilor prezentei directive.

Articolul 11

Clauza de revizuire

1. Comisia prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social, la 1 ianuarie 2009 cel târziu și la fiecare patru ani după această dată, un raport privind punerea în aplicare și efectele prezentei directive, acordând o atenție deosebită concurenței de pe piața comunitară de artă modernă și contemporană, mai ales în ceea ce privește poziția Comunității în raport cu piețele importante care nu aplică dreptul de suită și nu susțin creația artistică, precum și procedurile de gestionare din statele membre. Raportul analizează în special efectul acesteia asupra pieței interne și efectele introducerii dreptului de suită în acele state membre care nu au aplicat acest drept în legislația națională anterior intrării în vigoare a prezentei directive. Dacă este cazul, Comisia înaintează propuneri de adaptare a pragului minim și a procentelor convenite în temeiul dreptului de suită în funcție de schimbările survenite în acest sector, propuneri referitoare la suma maximă prevăzută în art. 4 alin. (1) și orice alte propuneri pe care le consideră necesare în vederea îmbunătățirii eficienței prezentei directive.

2. Se constituie un comitet de contact. Acesta este format din reprezentanți ai autorităților competente din statele membre. Comitetul este prezidat de un reprezentant al Comisiei și se reunește fie la inițiativa președintelui, fie la cererea delegației unui stat membru.

3. Sarcinile comitetului sunt următoarele:

- să organizeze consultări privind toate problemele ce decurg din aplicarea prezentei directive;
- să faciliteze schimbul de informații între Comisie și statele membre privind evoluțiile semnificative de pe piața comunitară a obiectelor de artă.

Articolul 12

Punerea în aplicare

1. Statele membre adoptă dispozițiile legale, de reglementare și administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive până la 1 ianuarie 2006. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la aceasta.

Când statele membre adoptă aceste dispoziții, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere în momentul publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

2. Statele membre comunică Comisiei textul principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 13

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în ziua publicării în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

Articolul 14

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 27 septembrie 2001.

Pentru Parlamentul European
Președintele
N. FONTAINE

Pentru Consiliu
Președintele
C. PICQUÉ